

Part-I: Child Development and Pedagogy   Part-II: Mathematics and Science

Part-III: Language-I (Hindi)   Part-IV: LANGUAGE-II: ENGLISH

Part-I: Child Development

- Which one of the following is true ?
  - Androgens are female hormones
  - Estrogens are male hormones
  - Progesterone is not responsible for high pitched voice of girls
  - Both androgens and estrogens are present in girls and boys at puberty**
- Which of the following predicates is most appropriate for including co-scholastic areas in the curriculum ?
  - Co-scholastic activities remove disparity in students.
  - Co-scholastic activities alleviate the stress caused by routine teaching.
  - Physical, social and emotional developments are interrelated.**
  - Co-scholastic activities reduce the workload of teachers.
- Zone of proximal development in Vygotsky theory is
  - Tasks too difficult for children but can be achieved through adult support themselves.
  - Teacher's interference hamper learning.
  - Development is a proximal zone of growth.
  - Learning takes place in formal settings only.
- RTE-Act refers to which one of the following with reference to disability ?

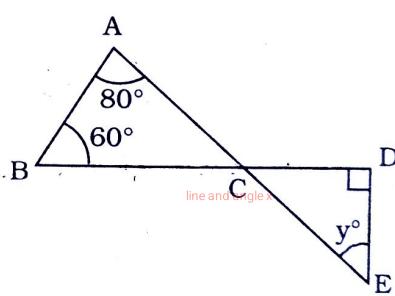
- Persons with Disability Act, 1996
- Disability and the Equality Act, 2010
- Disability Discrimination Act, 1995
- Disability Act, 2005**
- Adolescents confirm to peer-pressure to fulfill their needs related to
  - belongingness**
  - safety
  - self-actualization
  - self-efficacy
- 'G' factor, with reference to intelligence is
  - a factor that predicts the level to which a child can be 'groomed'
  - standard deviation in the normal distribution of intelligence
  - the general term for measuring mental ability**
  - guidance needed for child to boost his/her IQ
- The following can be used as alternatives to assess intelligence except
  - time taken by a student to respond to a question
  - ability of students to adapt
  - ability of students to attract teachers attention**
  - Piagetian tasks
- While teaching, a teacher should reflect on the following facts except
  - understanding of the learning goals
  - compensating the loss of time occurred in sharing learning goals with students**
- High dropout rates in primary classes can be attributed to the following except
  - irregular attendance
  - lack of awareness of parents
  - lack of proper teacher training
  - lack of initiative on the part of government**

- 12.** The Right to Free and Compulsory Education-2009 prohibits which of the following? (CRT& ACT - 2009)
- Contesting an election of a school teacher
  - Running preparatory schools under the same school building
  - Running of schools without recognition.**
  - Running of schools by foreign companies
- 13.** Individual differences among students can be the basis for including Individual differences among learners..
- Multiple modes of teaching
  - Multiple modes of assessment
  - Multiple assessments
  - (1) and (2) both**
- 14.** The following will let the learner control of instruction except Control over learning
- Asking learner to select information source
  - Asking learner to relate question to objective
  - Asking learner to memorise the information**
  - Asking learner to choose transaction method
- 15.** Which of the following may be a part of constructivist learning situation? Child as a problem solver and a "scientific investigator".
- Cognitive apprenticeship
  - Cognitive drills of writing answers
  - Contextualisation**
  - Multiple manifestation
- 16.** Which one of the following can be best used in teaching to encourage living among the students? Democratic
- Lecture method
  - Social interaction
  - Discovery method**
  - Experimental method
- 17.** Which of the following points should be considered by a teacher while preparing an assessment that supports personalisation of learning?
- Provide a range of assessment to ensure inclusivity
- 18.** Which of the following should be considered the most important quality of a teacher at primary level? Basic processes of teaching..
- Eagerness to teach
  - Patience and perseverance**
  - Knowledge of harmless ways of punishing
  - Competence to teach in highly standardised language
- 19.** In order to encourage achievement motivation in the classroom, students should be taught to attribute their good grades to Motivation and learning..
- their own hard work
  - their own high level of intelligence
  - the easy nature of most academic tasks
  - their teachers generous grading standards
- 20.** Which of the following can be considered a sign of motivated teaching? Motivation and learning..
- Maximum attendance in the class
  - Remedial work given by the teacher
  - Questioning by students**
  - Pin drop silence in the class
- 21.** Which of the following promote social learning?
- Collaborative learning**
  - Summative assessments
  - Brainstorming
  - Formative assessments
- 22.** Grouping Ability of students should be Child as a problem solver and a "scientific investigator".
- Discouraged as it gives the message that ability is valued more than effort.**
- 23.** Which of the following is most effective in preventing the problem behaviour in children? Concept of Inclusive education and unde..
- Making the problem child sit in the library for the entire day.
  - Providing the problem child non-aggressive ways of handling conflict.**
  - Compelling the problem child to feel sorry for their behaviour.
  - Ostracising the problem child in class.
- 24.** Which of the following is a correct position in relation to errors made by children?
- Native speaker of a language make errors while non-native speakers make mistakes or slips.
  - If correction is required it should usually be done immediately.
  - If correction is required it should usually not be done immediately.**
  - Immediate correction of errors result in positive reinforcement.
- 25.** 'Learned helplessness' is a situation wherein
- students feel that they are going to fail because of repeated failures in past.**
  - teachers feel that they are helpless in helping the learners learn.
  - problem related to gifted children who experience a feeling of saturation in their learning.
  - the learned scholars of society feel helplessness in the democratic polity.

- 26. Autism include**
 Concept of Inclusive education and unde..
 (1) visual impairment
 (2) hyperactivity
 (3) retarded physical growth
 (4) inability to relate to others
- 27. A motor speech disorder that affects speech is called**
 Concept of Inclusive education and unde..
 (1) apraxia
 (2) aphasia
 (3) dysphonia
 (4) word-phobia
- 28. Which one of the following is not under the purview of the term disability under Persons with Disability Act- 1996?**
 Concept of Inclusive Education and unde..
 CRPD ACT - 2009
 (1) Autism
 (2) TB cured
 (3) Mental retardation
 (4) Speech disorders
- 29. Learning disabled children generally show**
 Concept of Inclusive Education and unde..
 (1) conceptual disorders
 (2) perceptual disorders
 (3) habitual disorders
 (4) physical disorders
- 30. Which one of the following factors often leads to maladjustment of children?**
 (1) Lack of spiritual maturity
 (2) Lack of emotional maturity
 (3) Illiterate parents
 (4) Impulsive nature

Part-II: Mathematics & Science

- 31. The sum of the smallest and the largest on**
 $\frac{3}{10}, \frac{9}{20}, \frac{12}{25}, \frac{27}{50}, \frac{49}{100}$ is
 fraction x
 (1) 0.84
 (2) 0.75
 (3) 0.78
 (4) 0.79
- 32. If $8210 = 8.21 \times 10^x$, then the value of x is**
 exponential x
 (1) 1
 (2) 2
 (3) 3
 (4) 4
- 33. A polyhedron has 6 faces and 8 vertices. The number of its edges is**
 shapes x
 (1) 10
 (2) 12
 (3) 14
 (4) 16

- 34. $(n^2) - (n + 1)^2 - (n + 2)^2 + (n + 3)^2$ is equal to**
 algebra x
 (1) 0
 (2) 2
 (3) 4
 (4) 6
- 35. The product of two natural numbers is 24. The smallest possible sum of these numbers is**
 factorisation x
 (1) 8
 (2) 9
 (3) 10
 (4) 14
- 36. If $p = 1000$ and $q = 0.01$, then which of the following gives the largest value?**
 decimal x
 (1) $p + q$
 (2) $p - q$
 (3) pq
 (4) p/q
- 37. In a basket, the ratio of the number of apples to the number of oranges is $1 : 4$, the ratio of number of oranges to the number of lemons is $5 : 2$. Ratio of the number of apples to the number of lemons is**
 Ratio x
 (1) $5 : 8$
 (2) $1 : 2$
 (3) $4 : 5$
 (4) $5 : 7$
- 38. Prime factorisation of three numbers x, y and z are :**
 $x = 2^3 \times 3 \times 5$
 $y = 2^5 \times 3^2$
 $z = 2 \times 3 \times 5^2$
 then their LCM is equal to
 (1) $2^5 \times 3 \times 5$
 (2) $2 \times 3 \times 5^2$
 (3) $2^5 \times 3^2 \times 5$
 (4) $2^5 \times 3^2 \times 5^2$
- 39. The product of the mean and median of the numbers 8, 11, 6, 9, 16 is**
 mmmr x
 (1) 60
 (2) 64
 (3) 80
 (4) 90
- 40. The expression $1 - p^2 - 2q + q^2$ factorised as**
 (1) $(p + q - 1)(q - p - 1)$
 (2) $(p + q + 1)(p + q - 1)$
 (3) $(p + q + 1)(p - q + 1)$
 (4) $(p - q - 1)(p - q + 1)$
- 41. Which one of the following is true ?**
 (1) $\sqrt{0.4} = 0.2$
 (2) Sum of two square numbers a square.
 (3) Every rational number has its reciprocal.
- 42. If $800670 = 8 \times 10^x + 6 \times 10^y + 7 \times 10^z$ where x, y, z are whole numbers, then the value of x + y + z is**
 exponential x
 (1) 5
 (2) 6
 (3) 8
 (4) 11
- 43. Angles of an isosceles triangle can be**
 triangle x
 (1) $30^\circ, 60^\circ, 90^\circ$
 (2) $70^\circ, 70^\circ, 50^\circ$
 (3) $50^\circ, 50^\circ, 60^\circ$
 (4) $54^\circ, 72^\circ, 54^\circ$
- 44. The total surface area of a solid cube is 24 cm^2 . The volume of the cube is**
 apv x
 (1) 4 cm^3
 (2) 8 cm^3
 (3) 24 cm^3
 (4) 27 cm^3
- 45. The circumference of the base of a right cylindrical vessel is 132 cm and its height is 25 cm . How many litres of water can it hold ?**
 apv x
 (1) 11.55
 (2) 23.12
 (3) 34.65
 (4) 35.56
- 46. In the figure, ACE and BCD are line segments, the value of y is**
 line and angle x

 (1) 40
 (2) 45
 (3) 50
 (4) 60
- 47. The minimum number of tiles measuring $6 \text{ cm} \times 4 \text{ cm}$ needed form a square (without overlapping) is**
 area x
 (1) 4
 (2) 6
 (3) 8
 (4) 12
- 48. Following is a problem from NCERT text book of Class VIII: "An aquarium is in the form of a cuboid whose external measures are $80 \text{ cm} \times 30 \text{ cm} \times 40 \text{ cm}$. The base, side faces and back faces are to be covered with a coloured paper. Find the area of the paper needed.**
 Assessment strategies for math
 (1) $80 \times 30 + 2(80 \times 40 + 30 \times 40)$
 (2) $2(80 \times 30 + 80 \times 40 + 30 \times 40)$
 (3) $2(80 \times 30 + 80 \times 40) + 30 \times 40$
 (4) $80 \times 30 + 2(80 \times 40) + 2(30 \times 40)$

Which cognitive skill of Bloom's Taxonomy is addressed in this problem?

Other mathematical Pedagogic Concepts: Depth's curriculum and connection..

- (1) Knowledge
- (2) Comprehension
- (3) Synthesis
- (4) Application

49. For a unit 'Perimeter and Area' of two dimensional shapes, one of the instructional objective identified by the teacher is as follows :

"Learner will be able to calculate the area of triangle as

$$A = \frac{1}{2} \times b \times h \text{ and area of circle as } A = \pi r^2$$

Teaching learning strategies..

hence will be able to calculate the area of composite shapes."

The above objective refers to

- (1) general aim of teaching Mathematics at Middle School level.
- (2) specific objective indicating the assessment parameter too.
- (3) specific objective with criteria of acceptable performance.
- (4) specific objective to handle the general error committed by students in calculating area of triangle and circle.

50. According to NCF, 2005, one of the reasons in children having fear of failure in Mathematics is 'Design of Test'. Design of Test here refers to

- (1) number of questions asked from each Unit
- (2) typology of questions like multiple choice questions, short-answer and long answer questions
- (3) type of knowledge memory questions testing and procedural memory
- (4) marks allotted to each unit of the Mathematics syllabus

51. In algebra class, students of Class VII are observed committing the following type of errors oftenly :

Type 1 : $2x - 1$ is equal to x

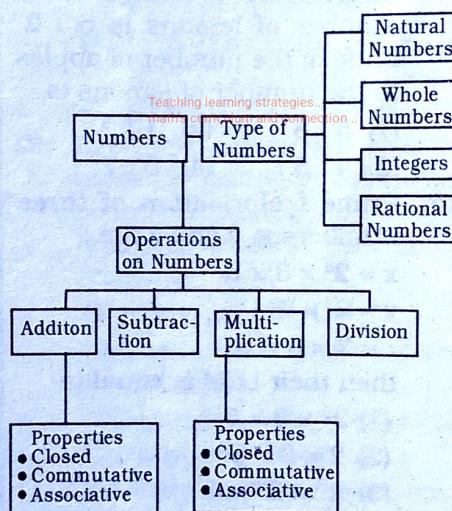
Type 2 : Value of $2x$ when $x = 5$ is 25

Type 3 : $(x + y)^2 = x^2 + y^2$

The problem of students in this case can be understood better by understanding

- (1) Piaget's notion of assimilation and accommodation
- (2) Bloom's Taxonomy
- (3) Gestalt Psychology
- (4) Behaviourism

52. Before starting the unit on 'numbers' teacher draws the following 'Concept map' on the blackboard :

Here the teacher is trying to

- (1) create interest of the students this unit.
- (2) give overview of all concepts to be covered in the unit.
- (3) warn students to be careful attentive in the class otherwise they will not be able understand meaning of terms.
- (4) give hint to the students questions in the examination can be asked from the sub units shown in diagram.

53. "Two numbers are in the ratio 5 : 3. If they differ by 18, what are the numbers?" This question is framed to test a student's

(1) conceptual understanding

(2) procedural fluency

(3) computational ability

(4) verbal ability and procedural fluency

54. Which of the following problem are reflecting in nature?

- (1) Find the solution of $2x + 3 = 7$
- (2) Write a real life situation for which $2x + 3y = 6$ is a solution
- (3) Perimeter of a rectangle is 64 metres. Its length is 4 metres more than the breadth. Find the perimeter.
- (4) Solve the equation $4x + 3 = 9(x - 5)$.

Explain your solution process.

55. This is a problem from NCERT text book of Mathematics :

"In a laboratory, the count of bacteria in a certain experiment was increasing at the rate of 2.5% per hour. Find the bacteria at the end of 2 hours if the count was initially 5,06,000."

With the help of this problem teacher can inculcate the following value :

- (1) Bacteria always grows and does not decay.
- (2) Mathematics is required in every sphere of life.
- (3) Preventive measures shall be taken immediately to prevent the spread of epidemics because the bacteria grow at very fast rate.
- (4) To conduct experiment in Biology Lab the knowledge of Mathematics is essential.

56. Mrs. Khanna asked the students to fill in the following vocabulary card while teaching fractions in Class VI :

Term Fraction	Definition
Example	Non-Example

Term	Definition
Example 1 3 6 2 4 7	Non-Example 10 14 17 3 2 5

Term Mixed Fraction	Definition
Example $\frac{3}{4} \frac{1}{5} \frac{1}{3}$	Non-Example $\frac{3}{4} \frac{6}{17}$

Term Important Fraction	Definition
Example 110 50 50 13	Non-Example

Assessment strategies for maths...

Through this activity, teacher may **not** like to

- (1) assess the students' concept at formative stage, so that timely remedial action can be planned.
  - (2) assess the students at the end of the term, so that students' can be considered for promotion to next class.
  - (3) introduce the topic of fractions to Class VI by revising the previous concepts as well to know the students' understanding to plan her lesson.
  - (4) **give as home assignment to strengthen their concepts.**
- 57.** Geo-Board is an essential tool for teaching Geometry in middle classes as
- (1) objects carried to classes always arouse curiosity in students about the concepts taken in class.
  - (2) it **enhances spatial ability as well hands on experience help them to understand the properties of geometric shapes.**
  - (3) it is instruction of school authorities to use teaching aids in the class.
  - (4) it keeps the class in control as students get busy themselves with geo-board.
- 58.** The sum of two integers is -4 and their product is -21. The greater integer is
- (1) -7
  - (2) -1
  - (3) 3
  - (4) 7

- 59.** Twelve million added to twelve thousand is
- (1) **12012000**
  - (2) 12120000
  - (3) 120120000
  - (4) 120012000
- 60.** $\frac{7}{10} + \frac{3}{100} + \frac{9}{1000}$ equals
- (1) 0.937
  - (2) **0.739**
  - (3) 0.0739
  - (4) 0.9037
- 61.** The salivary amylase is lacking in the saliva of a person. Which of the following events in the mouth cavity of that person will be affected?
- (1) Absorption of vitamins.
  - (2) Conversion of fats into fatty acids and glycerol.
  - (3) **Conversion of starch into sugars.**
  - (4) Conversion of proteins into amino acids.
- 62.** Select from the following a set of ruminants:
- (1) **cow, deer, buffaloes**
  - (2) cow, deer, dog
  - (3) buffaloes, deer, tiger
  - (4) deer, buffaloes, cat
- 63.** Select the correct statements about autotrophs.
- (A) They constitute the first trophic level in every food chain.
  - (B) They convert CO_2 and H_2O into carbohydrates in the absence of sunlight.
  - (C) They store carbohydrates in the form of sugars.
  - (D) They synthesise carbohydrates from CO_2 and H_2O in the presence of chlorophyll and sunlight.
- (1) (A), (C) and (D)
  - (2) (A), (B) and (C)
  - (3) **(A) and (D)**
  - (4) (C) and (D)
- 64.** If you have to change a feeble sound to a loud sound, the required change is to increase its
- (1) wavelength
  - (2) velocity
  - (3) frequency
  - (4) **amplitude**

- 65.** A rectangular box is kept on a table with its different faces touching the table. In different cases the box exerts
- (1) same thrust and same pressure.
  - (2) different thrust but same pressure.
  - (3) different thrust and different pressure.
  - (4) **same thrust but different pressure.**
- 66.** Select the true statements about biodiversity.
- (A) It is maximum in a forest.
  - (B) It refers to only the flora of a given area.
  - (C) It refers to the various species of flora and fauna present in an area.
  - (D) It refers to the total number of a particular species living in an area.
- (1) (A) and (B)
  - (2) (B) and (C)
  - (3) (C) and (D)
  - (4) **(A) and (C)**
- 67.** Select a compound which does not have carbon.
- (1) Methane
  - (2) Ethanoic acid
  - (3) **Sulphuric acid**
  - (4) Glucose
- 68.** Select from the following a group of petrochemicals, i.e., the products obtained from petroleum and natural gas.
- (1) Diesel, petrol, manures
  - (2) Lubricating oil, paraffin wax, rayon
  - (3) Nylon, acrylic, caustic soda
  - (4) Detergents, polyester, bitumen
- 69.** The most abundant element found in the earth's crust is
- (1) Carbon
  - (2) Nitrogen
  - (3) **Oxygen**
  - (4) Silicon
- 70.** Extraction of copper and iron from their ores involves mainly following steps :
- (A) Reduction to metal
  - (B) **Enrichment**
  - (C) Refinement
  - (D) Roasting/Calcination

The proper sequence of these steps is

Materials: Metals and Non-metals.

- (1) (B), (A), (D), (C)
- (2) (B), (D), (A), (C)
- (3) (A), (B), (D), (C)
- (4) (A), (D), (B), (C)

71. The revolution associated with fisheries is

Reproduction in Animals, Nutrition in Animals.

- (1) Blue revolution
- (2) Green revolution
- (3) Yellow revolution
- (4) White revolution

72. Select the set of activities which replenish or enrich the soil with nutrients.

- (1) Adding manure, adding fertilizers, irrigation.
- (2) Adding fertilizers, adding manures, crop rotation.
- (3) Irrigation, crop rotation, adding manures.
- (4) Crop rotation, adding manure, deep ploughing.

73. Select from the following a set of Rabi crops only:

- (1) Wheat, cotton, gram, mustard
- (2) Wheat, pea, soyabean, groundnut
- (3) Wheat, pea, gram, mustard
- (4) Mustard, corn, gram, groundnut

74. The aim of science is to enable children to

- (1) ask and answer scientific questions.
- (2) know and understand the life processes of living things.
- (3) plan and carry out scientific investigations . evaluate evidence and present conclusions clearly and accurately.
- (4) enquire and investigate to stimulate creative thoughts.

75. National Curriculum Framework-2005 stresses an environment for the science classroom which is

Science curriculum and Understanding.

- (1) conceptualising science as a means of discovering theories, laws and principles.

(2) **conducive for constructivist learning where learners engage in experiential tasks.**

(3) **as an arrangement of teaching strategies.**

(4) **like a treasure hunt to guess what is there in teacher's mind.**

76. Practical work is an essential component of science teaching and learning-

- (1) for the aim of developing scientific knowledge.
- (2) for differentiating research and laboratory work.
- (3) as communication not as discovery.
- (4) **to establish link between both the domains of knowledge i.e., objects and observable phenomena.**

77. Pedagogical approaches associated with computer based technologies in supporting learning of science at secondary level are adapted to

- (1) cognitive resources
- (2) psychomotor resources
- (3) cognitive and structuring resources
- (4) **ICT and cognitive resources**

78. When the majority of students in a science class are well below grade level in reading, the teacher should

- (1) read to the class from the text book.
- (2) **plan as many hands on activities as possible.**
- (3) show visuals related to topic.
- (4) simplify her language for delivering lectures.

79. While teaching a lesson, the teacher should ask the maximum number of questions in the following phase :

- (1) Introduction phase
- (2) Revision phase
- (3) **Growth phase**
- (4) Completion phase

80. Eight-millimeter loops are characterized by all of the following except that they

Concepts, approaches and Learning strategies.

- (1) are really short motion pictures

- (2) can be stopped to view a single frame

- (3) are best used for full class instruction

- (4) can be easily operated by pupils

81. The importance of diagnostic and remedial teaching is the primary responsibility of the teacher. This type of teaching involves :

- (1) **Diagnosis of specific difficulty of the student.**

- (2) Providing lot of material to read.

- (3) Providing a lot of opportunity for drill.

- (4) Correcting their errors instantly

82. One of the limitations of problem based learning for science teachers in practical class is

- (1) that students do not know what might be important for them to learn.

- (2) **prior knowledge of practical/theory topic might not be known to students.**

- (3) teacher may not be able to cover syllabus properly.

- (4) that students may not be able to handle the solutions/readings properly.

83. Out of two approaches of evaluation that are in vogue today which of the approach is focussing on the performance of teacher

Assessment in science ....., Concepts, approaches and Learning strategies.

- (1) **The product approach**

- (2) The process approach

- (3) The perfect approach

- (4) The preliminary approach

84. You have a strong bar magnet made of steel. If you cut this magnet in three identical parts, then you get.

- (1) one north pole, one south pole - and one complete magnet having two poles.

- (2) one north pole, one south pole and one steel bar.
 (3) three identical magnets.
 (4) two identical magnets and a steel bar.
- 85.** A car starts from a city A at 9.15 AM and reaches the city B at 11.45 AM. If the distance between the two cities is 180 kilometres, the average speed of the car is
Time Distance and speed.
 (1) 72 km/h
 (2) 20 m/sec.
 (3) 20 m/s
 (4) 72 km/hr
- 86.** Study the following statements about flowers:
 (A) They are always bisexual.
 (B) They are the sexual reproductive organs.
Crop Production and Management, Nutrition in Plants.
 (C) They are produced in all group of plants.
 (D) After fertilization they give rise to fruits.
 The true statements are
 (1) (A) and (C)
 (2) (A) and (D)
 (3) (B) and (C)
 (4) (B) and (D)
- 87.** Select from the following the correct path of urine in the human body :
Reproduction in Animals, Nutrition in Animals.
 (1) Kidney – Ureter –Urinary bladder – Urethra
 (2) Kidney –Urinary bladder – Ureter – Urethra
 (3) Kidney – Urinary bladder– Urethra–Ureter
 (4) Kidney–Urethra –Urinary bladder–Ureter
- 88.** Select the statement that correctly describes the arteries.
 (1) They have thin walls with valves inside, blood flows, under low pressure and carries blood away from the heart.
Reproduction in Animals, Nutrition in Animals.
 (2) They have thick elastic walls without valves inside, blood flows under high pressure and carries blood away from the heart to various parts of the body.

- (3) They have thick walls, blood flows under low pressure, carries the blood from heart to different organs of the body.
 (4) They have thick elastic walls with valves inside, blood flows under high pressure, collects blood from different organs and brings it back to the heart.
- 89.** Select the correct sequence of anaerobic reactions in yeast.
 (I) Glucose Cytoplasm Pyruvate Mitochondria Ethanol + CO_2
Cell – Structure and Functions.
 (II) Glucose Cytoplasm Pyruvate Cytoplasm Ethanol + CO_2
 (3) Glucose Cytoplasm Pyruvate
Cytoplasm Lactic acid
 (4) Glucose Cytoplasm Pyruvate Mitochondria Lactic acid
- 90.** The role of villi in the intestine is to
 (1) help in the conversion of starch into simple sugars.
Reproduction in Animals, Nutrition in Animals.
 (2) help in transporting the undigested and unabsorbed food from small intestine to large intestine.
 (3) absorb water and some salts from the undigested food.
 (4) increase the surface area for absorption of digested food.
- Part-III: Language-I (Hindi)**
- निर्देश (91-96) :** निम्नलिखित पद्धांश को ध्यानपूर्वक पढ़कर, इस पर आधारित प्रश्नों के उत्तर दीजिए।
- मेघ आए, बड़े बन-ठन के सँवर के आगे-आगे नाचती गाती बयार चली दरवाजे-खिड़कियाँ खुलने लगीं गली-गली पाहुन ज्यों आए हों गाँव में शहर के मेघ आए बड़े बन-ठन के सँवर के पेढ़ झुक-झाँकने लगे गरदन उचकाए औंधी चली, धूल भागी घाघरा उठाए,
- बाँकी चितवन उठा नदी ठिठकी धूँघट सरके। मेघ आए बड़े बन-ठन के सँवर के। बूढ़े पीपल ने आगे बढ़कर जुहार की बोली अकुलाई लता ओट हो किवार की हरसाया ताल लाया पानी परात भर के मेघ आए बड़े बन-ठन के सँवर के। क्षितिज-अटारी गहराई दामिनी दमकी, क्षमा करो गाँठ खुल गई अब भरम की बाँध टूटा झार-झार मिलन के अश्रु ढरके, मेघ आए बड़े बन-ठन के सँवर के।
- 91.** 'मेघ आए बड़े बन-ठन के सँवर के' पंक्ति का भाव किसमें है?
 (1) बादलों ने सूरज को ढंक लिया है
 (2) बादलों ने बिजली से शृंगार किया है
 (3) बादल सज-धज कर आए हैं
 (4) धूरे-काले बादल आकाश में घिर आए हैं
- 92.** मेघों के आने से लगता है
 (1) बादल आसमान में छा गए हैं
 (2) मानों कहीं उत्सव मनाया जा रहा है
 (3) मानों गाँव में शहर से मेहमान आए हों
 (4) उपरोक्त में से कोई नहीं
- 93.** 'बरस बाद सुधि लीन्हीं - इस पंक्ति का भाव किसमें है?
 (1) बादल एक बरस के बाद आए हैं
 (2) बादलों ने याद किया है
 (3) बादल बन सँवर कर आए हैं
 (4) बादल मेहमान बन कर आए हैं
- 94.** पूरी कविता में कौन-सा अलंकार है?
 (1) श्लेष अलंकार
 (2) रूपक अलंकार
 (3) मानवीकरण अलंकार
 (4) उत्प्रेक्षा अलंकार
- 95.** बूढ़े पीपल ने किस प्रकार मेघों का स्वागत किया?
 (1) झुककर प्रणाम करके
 (2) प्रसन्न होकर
 (3) गले लगाकर
 (4) आगे बढ़कर
- 96.** 'पाहुन' शब्द का क्या अर्थ है?
 (1) आना   (2) पालना
 (3) मेहमान   (4) पैर

- 113.** सतत मूल्यांकन का एक निहितार्थ है
 (1) बच्चों के भाषा-प्रयोग का निरन्तर अवलोकन करना
 (2) बच्चों के परीक्षा-सम्बन्धी भय को समाप्त करना
 (3) प्रतिदिन परीक्षाएँ लेना
 (4) हर महीने परीक्षाएँ लेना
- 114.** भाषा के आधारभूत कौशल
 (1) क्रमबद्ध रूप से चलते हैं
 (2) हमेशा अर्जित किए जाते हैं
 (3) सर्वथा पृथक् हैं
 (4) अन्तः सम्बन्धित होते हैं
- 115.** शिक्षक की स्वयं की भाषा-प्रयोग की कुशलता है
 (1) बच्चों के भाषा-प्रयोग के लिए आदर्श रूप प्रस्तुत करती है
 (2) बच्चों के भाषा-प्रयोग पर कोई प्रभाव नहीं डालती
 (3) बच्चों को अलंकारिक भाषा-प्रयोग के लिए प्रेरित करती है
 (4) बच्चों को भाषा का अनुकरण करने के लिए बाध्य करती है
- 116.** भाषा-अर्जन और भाषा-अधिगम में महत्वपूर्ण अन्तर है
 (1) भाषा का कठिनाई-स्तर
 (2) भाषा की पाठ्य-पुस्तक
 (3) भाषा सीखने-सिखाने की पद्धति
 (4) भाषिक परिवेश की उपलब्धता
- 117.** भाषा की पाठ्य-पुस्तक में ..... से सम्बन्धित पाठ होने चाहिए।
 (1) संस्कृति (2) साहित्य
 (3) विज्ञान (4) ये सभी
- 118.** आकलन
 (1) मूलतः शिक्षक-केन्द्रित ही होता है
 (2) केवल यह बताता है कि बच्चे ने क्या नहीं सीखा
 (3) भाषा सीखने-सिखाने की प्रक्रिया का अभिन्न अंग है
 (4) पाठ-समाप्ति पर ही किया जाता है
- 119.** मौखिक भाषा के आकलन का सर्वोत्तम तरीका है
 (1) किताब पढ़ना
 (2) अन्त्याक्षरी
 (3) प्रश्नों के तयशुदा उत्तर देना
 (4) अनुभव बाँटना व बातचीत

- 120.** स्वाभाविक अभिव्यक्ति, कल्पनाशीलता, कौशल और सोच को विकसित करना
 (1) भाषा-शिक्षण को किसी प्रकार की दिशा नहीं देता
 (2) भाषा-शिक्षण का एकमात्र उद्देश्य है
 (3) भाषा-शिक्षण का उद्देश्य नहीं है
 (4) भाषा-शिक्षण का एक महत्वपूर्ण उद्देश्य है

Part IV: Language-II (English)

Directions (121-135): Answer the following questions by selecting the most appropriate options.

- 121.** According to NCF 2005 [3.1.3], “At the initial stages of language learning ..... may be one of the languages for learning activities that create the child's awareness of the world.”
 (1) Hindi
 (2) English
 (3) Vernacular Language
 (4) II Language

- 122.** Criteria of assessment is a/an
 (1) general impression of a student's ability
 (2) assessment guideline
 (3) scoring key
 (4) question-wise distribution of marks

- 123.** Read the following examples of dangling modifiers used in sentences by some students. Indicate how you will assess them?

Student 1 Having arrived late for practice, a written excuse was needed.

Student 2 Without knowing his name, it was difficult to introduce him.

Student 3 The experiment was a failure not having studied the lab manual carefully.

- (1) Student 1 - 0-
 Student 2 - 1-
 Student 3 - 0-
 (2) Student 1 - 0-
 Student 2 - 1-
 Student 3 - 1-
 (3) Student 1 - 1-
 Student 2 - 1-
 Student 3 - 0-
 (4) Student 1 - 1-
 Student 2 - 0-
 Student 3 - 0-

- 124.** While reading, 'signification' is

- (1) comprehending a sentence by putting together the meaning of its constituent words
 (2) conversion of message form into a diagram/table
 (3) arriving at the meaning of an unfamiliar word by reading other words in the sentence
 (4) recognising the message in a set of symbols

- 125.** Choose the appropriate intonation.

He has passed with distinction in English, however...

- (1) rising-falling
 (2) falling-rising
 (3) rising
 (4) falling

- 126.** While reading for comprehension, we understand that the following pairs are examples of homographs

- (1) mail [post]/male [gender]
 (2) warm/tepid [being neither too hot nor too cold]
 (3) lead [metal]/lead [give direction]
 (4) led [gave direction]/lead [metal]

- 127.** While writing a telegram, a necessary feature to be applied is

- (1) brevity
 (2) neatness

- (3) personal touch
 Language educational terms
 (4) personal abbreviation

128. The 'value' of a word in a text means the

- (1) dictionary meaning of a word
 Dictation and Vocabulary.
 (2) significance of the word in a particular context
 (3) appropriate use of the word in a particular context
 (4) number of ways a word can be used

129. Effective factors in motivation are linked to students'

- (1) understanding successes and failures
 Motivation and learning.
 (2) ability to complete a language task
 (3) survival and safety needs
 (4) own perceptions of their ability

130. What is taught is not what is learnt because

- (1) a teacher's socio-economic level may differ widely from the students.
 Strategies, methods, approaches.
 (2) a teacher or learner can never fully master any discipline
 (3) students possess different abilities, personalities and come from a variety of backgrounds
 (4) students pay attention during informal discussion

131. Which is not a teacher-centered instruction?

- Strategies, methods, approaches.
 (1) Modelling
 (2) Lecture
 (3) Individualised instruction
 (4) Demonstration

132. In a listening-speaking assessment activity, indicate how you will assess the following exchange

Teacher : Have you watched any English film lately? Tell your friend about it,

Student 1 : Of course, especially animations.

Student 2 : Me too. I like them a lot

(1) Student 1 : Incorrect response

Student 2 : Incorrect response

(2) Student 1 : Correct response

Student 2 : Correct response

(3) Student 1 : Incorrect response

Student 2 : Correct response

(4) Student 1 : Correct response

Student 2 : Incorrect response

133. Constructivism is a theory where students

(1) form their own understanding and knowledge of the world, through experiencing things and reflecting on those experiences

(2) Construct their own learning aids, thereby gaining hands-on experience

(3) study a variety of dissimilar samples and draw a well founded conclusion

(4) are facilitated by the teacher and use a variety of media to research and create their own theories

134. Iconic mode of learning is based on a system of using

- (1) different types of graphs
 Language educational terms.
 (2) a variety of activities
 (3) symbols
 (4) images and diagrams

135. Language acquisition

(1) refers to the process of learning a native or second language because of the innate capacity of the human brain

(2) is a technique intended to simulate the environment

in which children learn their native language

(3) requires the memorisation and use necessary vocabulary

(4) involves a systematic approach to the analysis and comprehension of grammar as well as to the memorisation of vocabulary

Direction (136 - 141): Read the passage given below and answer the following questions by selecting the most appropriate option.

Dust-caked cloud covered the bay, tanker ships signalled.

Dozens of us wearily pressed on through the unseasonal winds and blanketed chill. Outdoor cafe chairs were abandoned, some overturned and others stacked waiting to tumble down. But not today. My bag felt heavier on my shoulder than ever before. I lifted it in my hand to relieve the pressure and dreamed of days when I, too, was lighter. My mind wandered.

Another year gone.

I tripped through a wall of pedestrians, then suddenly a moving bus carelessly littered me down into the curb. My tear-stained eyes searched for an angel on the concrete surface, but the illuminated white crossing hand signalled my insignificance.

I pushed myself up, bruised and filthy. A horn quickly warned me of approaching death, then the yellow then sped through the red bulb. Sighing, I checked each direction, brushing waste from my body as I joined a new crowd and made the final push across the last road. I hoisted my bag, checked for my office keys, then entered one of the many sky-gripping fortresses of the financial district. Back to work.

136. 'Unseasonal winds' refer to the

- (1) not the time of the year for such windy conditions
 past
 follow
 more
 em
 lead
 (2) windy conditions that change the climate
 (3) strong winds blowing that day

- (4) winds causing unexpected storm
- 137.** Here, 'blanketed chill' signifies that the weather was
 (1) dusty and cold
 (2) clouded and windy
 (3) turning cool
 (4) very windy and dusty
- 138.** '..... I, too, was lighter' suggests the narrator
 (1) is fat and clumsy
 (2) was light and agile
 (3) is very light for his size
 (4) was fat but light-footed
- 139.** 'Carelessly littered me down' implies that subject
 (1) was treated with indifference by society
 (2) was thrown high and far after the vehicle hit him
 (3) felt helpless and weak
 (4) was injured in the fall and needed help
- 140.** 'An angel on the concrete surface' refers to
 (1) seeing an angel as he was confused after being hit
 (2) his colleagues walking past who would help him
 (3) a fellow angel after he died in the accident
 (4) a good samaritan among the pedestrians
- 141.** Here, 'sky-gripping fortresses' are
 (1) buildings that entrap the human spirit
 (2) tall building without windows that are secure
 (3) tall buildings for commercial use
 (4) large buildings for residents on that street
- Direction (142-150):** Read the passage given below and answer the following questions by selecting the most appropriate option.
- Some researchers suggest that emotional intelligence can be learned and strengthened, while others claim it is an inborn characteristic. The purpose for developing our emotional literacy is to precisely identify and communicate our feeling. When we do this we are helping nature fulfill its design for our feelings. We must know how we feel in order to be able to fill our emotional needs. And we must communicate our feelings in order to get the emotional support and understanding we need from others, as well as to show our emotional support and understanding to them. Also, one of the first steps to developing our emotional intelligence is to improve our emotional literacy. In other words, to improve our ability to identify our feelings by their specific names – and the more specific we can be, the better. In the English language we have thousands of words which describe and identify our emotions, we just don't use many of them. If you are interested in working on your emotional literacy, the first step is to start using simple three word sentences such as these: *I feel sad. I feel hurt, I feel offended, I feel appreciated, I feel motivated, I feel disrespected.* When we talk about our feeling using three word sentences we are sending what have been called 'I messages'. On the other hand, when we say things like "You make me so jealous" we are sending a "you message." These "you messages" typically put the other person on the defensive, which hurts communication and relationships rather than helping.
- 142.** The passage can be called
 (1) discursive
 (2) factual
 (3) descriptive
 (4) narrative
- 143.** An "inborn characteristic" referred to here is one's ability to
 (1) respond to a stimulus in the environment
 (2) be considerate
 (3) understand and evaluate emotionally, one's surroundings
 (4) give a calculated emotional response at all times
- 144.** Here 'emotional support' suggests
 (1) pity
 (2) tolerance
 (3) wise counsel
 (4) sympathy
- 145.** 'Working on your emotional literacy' means to
 (1) adopt a friendly attitude while meeting strangers
 (2) work with a counsellor to support your emotional behaviour
 (3) improve one's attitude and communication skills
 (4) control verbal or physical outbursts
- 146.** 'I messages' are usually about
 (1) blaming others
 (2) blaming yourself
 (3) others business, therefore 'gossip'
 (4) expressing your views freely
- 147.** 'You messages' are usually about
 (1) looking at issues from others viewpoint
 (2) blaming yourself
 (3) blaming others
 (4) sympathising with the listener
- 148.** The antonym from the passage for the word 'general' is
 (1) nature (2) improve
 (3) simple (4) specific
- 149.** In the context 'defensive' means
 (1) support what is right
 (2) support a point of view
 (3) attack an injustice
 (4) expressing anger
- 150.** A word that means 'of a nature' is
 (1) literacy (2) offended
 (3) precisely (4) typically

Short Answer**PART-I : CHILD DEVELOPMENT**

1. (4)	2. (3)	3. (1)	4. (4)
5. (1)	6. (2)	7. (3)	8. (2)
9. (2)	10. (3)	11. (4)	12. (4)
13. (1)	14. (3)	15. (2)	16. (3)
17. (1)	18. (2)	19. (2)	20. (3)
21. (1)	22. (4)	23. (2)	24. (3)
25. (1)	26. (4)	27. (1)	28. (2)
29. (2)	30. (4)		

PART-II : MATHEMATICS & SCIENCE

31. (1)	32. (3)	33. (2)	34. (3)
35. (3)	36. (4)	37. (1)	38. (4)
39. (4)	40. (3)	41. (3)	42. (3)
43. (4)	44. (2)	45. (3)	46. (3)
47. (2)	48. (4)	49. (4)	50. (2)
51. (1)	52. (2)	53. (4)	54. (3)
55. (3)	56. (4)	57. (1)	58. (3)
59. (1)	60. (2)	61. (3)	62. (3)
63. (3)	64. (4)	65. (1)	66. (4)
67. (3)	68. (1)	69. (3)	70. (4)
71. (1)	72. (3)	73. (1)	74. (3)
75. (2)	76. (4)	77. (4)	78. (2)
79. (2)	80. (3)	81. (4)	82. (2)
83. (2)	84. (3)	85. (1)	86. (4)
87. (1)	88. (1)	89. (2)	90. (4)

PART-III : LANGUAGE-I (HINDI)

91. (3)	92. (3)	93. (1)	94. (3)
95. (4)	96. (3)	97. (2)	98. (1)
99. (4)	100. (2)	101. (3)	102. (4)
103. (2)	104. (4)	105. (4)	106. (3)
107. (4)	108. (4)	109. (1)	110. (4)
111. (2)	112. (4)	113. (1)	114. (1)
115. (1)	116. (4)	117. (2)	118. (3)
119. (4)	120. (4)		

PART-IV : LANGUAGE- II (ENGLISH)

121. (2)	122. (1)	123. (1)	124. (3)
125. (2)	126. (3)	127. (1)	128. (2)
129. (4)	130. (3)	131. (3)	132. (1)
133. (1)	134. (4)	135. (1)	136. (1)
137. (2)	138. (1)	139. (2)	140. (4)
141. (3)	142. (3)	143. (4)	144. (4)
145. (3)	146. (4)	147. (3)	148. (4)
149. (4)	150. (4)		

Explanation**PART - I : CHILD DEVELOPMENT**

1. (4) Both androgens and estrogens are present in girls and boys at puberty. Both estrogen and androgen are present in each sex. Androgens are obligatory intermediates in estrogen biosynthesis and are produced by the adrenal gland in both sexes.
2. (3) Physical, social and emotional developments are interrelated.
The basic principles of growth and development are physical, social and cognitive development. There are some Principles of Child Development and Learning. All areas of development and learning are important. Early experiences have profound effects on development and learning. Development proceeds toward greater complexity, self-regulation, and symbolic or representational capacities.
3. (1) Tasks too difficult for children but can be achieved through adult support themselves.
4. (4) Education is the right of every child because it equips him to meet the challenges of life. The children with disabilities (CWD) need this all the more, to supplement their differential talents so that they can prepare themselves for a happy, productive and useful life. The Convention on the Rights of Persons with Disabilities (Disability Act, 2005), the first legally binding disability specific human rights convention, adopted by the United Nations gives two descriptions of disability.
5. (1) Adolescents conform to peer pressure to fulfill their needs related to Belongingness.
6. (2) 'G' factor, with reference to intelligence is the example of Standard deviation in the normal distribution of intelligence.
7. (3) All the given option can be used as alternatives to assess intelligence except Ability of students to attract teachers attention
8. (2) While teaching, a teacher should reflect on the rest options except Compensating the loss of time occurred in sharing learning goals with students
9. (2) Lesson completion according to prescribed syllabus on time is the work of committed teacher. If a teacher takes a quicked response from the class, prefered student of their choiced group.
10. (3) Gender biasness is a socio-cultural construct needed to be reduced gradually with social consciousness, co-ed schools and the feeling of equality. Gender is socially constructed. Social constructionism is one of the key theories. Sociologists use to put gender into historical and cultural focus. Social constructionism is a social theory regarding how social interaction creates meaning through the things we do and say with other people. It may be reached to run co-ed schools with boys and girl student.
11. (4) Lack of government initiatives : unskilled teacher, insufficient infrastructure and unawareness of parents.
12. (4) The Right to Free and Compulsory Education Act-2009 prohibits Running of schools by foreign companies and permits aided, co-aided, private and government schools.
13. (1) Assessment is an integral part of instruction, as it determines whether or not the goals of education are being met. As-

ভাগ IV

ভাষা I

অসমীয়া

নির্দেশ : তলৰ পৰিচেছদটো ভালদৰে গৱা / অভিযান্তি লাভ কৰিছিল বুলি মুখ্যমুখ্যকৈ পৰিচেছদটোৰ শেষতে (৭১ৰ পৰা ৭৭লৈ) নাটৰ প্ৰশ্ন আৰু সমজুৱাসকলক লক্ষ্য কৰি শীৰ্ষ কোৱাবেৰে কথা নকৰে, প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাটোই বিকল্প উত্তৰ দিয়া কৈৰল নাটৰ ঘটনাবোৰেৰ অৰ্থ দৰ্শকমণ্ডলীক উপলক্ষ্য আছে / তাৰ পৰা অতি উপগ্ৰহে বিকল্প উত্তৰ কৰি গীত আৰু সমজুৱাসকলক লক্ষ্য কৰি কোৱা শূন্ধাৰব গীত আৰু সমজুৱাসকলক লক্ষ্য কৰি কোৱা গীতার্থব্যাখ্যক কথাও আছে।

অংকীয়া ভাওৱা

প্ৰায় সকলো দেশতেই ভাওৱাই নথৰ্ম প্ৰচলনৰ বাহন স্বক্ষে কাম কৰি আছিছে। পুৰণি শীৰ্ষ দেশত নাট্য-সাহিত্যৰ ভিতৰেনি জাতীয় আৰু আধ্যাত্মিক আদৰ্শ ব্যক্ত কৰা হৈলৈ। শীৰ্ষৰ্ম প্ৰথমে প্ৰচলিত হৈলৈ ধৰাত, নাট্য-সাহিত্যত ইয়াৰ বিভাবত সহজে কৰিছিল। সেই একে উদ্দেশ্যৰ ব্যৱহাৰত হৈয়ে শংকৰদেৱে প্ৰথমে নাট্য-সাহিত্য বচনা কৰে। মানুহ স্বতাৱতে আমোদপ্ৰিয় আৰু ভাওৱাৰ এটি সুবিধা এই যে বৎ-ধৈৰ্যৰ লগে লগে ই মনুহক শিঙ্গা দিয়ে। পুৰণি বৈষ্ণৱ সাহিত্যত ভাওৱা হৈই লোকজন, লোক-সংগ্ৰহ, লোক-যুগ্মিত; আকৌ, ভাওৱাৰ যিমান সোনাকালে কোনে এটা বিষয় মানুহৰ মনত সুমুৰাই দিব পাৰি, আন একোনে দোৱাৰি। 'তেলবিদুৰ্ব' পানিত তেলৰ টোপাৰ দৰে নাটৰ প্ৰতিপাদ্য বিষয় বিবাট- জনসংগ্ৰহ বিয়োপি পৰে। সুন্ধাবেই ইয়াৰ মথৰ পুৰণি। সুন্ধাব নামটো সংস্কৃত নাটৰ পৰা খাৰ কৰি আনা হ'লেও ভাওৱাত ইয়াৰ কাম সম্পূৰ্ণ হস্তন্ত।

এই সুন্ধাবৰ অনুকল কলনা পুৰণি ভাৰতীয় সাহিত্যত নাট্য; ইয়াক দেখা যাব মাথেন পুৰণি শীৰ্ষ নাটৰ কোৱাৰ কলনাত। কিন্তু শীৰ্ষ নাটৰ চৰম

নিৰ্দেশ : তলৰ কৰিতাপ্ণ-ভালদৰে গৱা / কৰিতাপ্ণৰ শেষত (প্ৰশ্ন 100ৰ পৰা 105লৈ) হৈটা প্ৰশ্ন আৰু প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাটোই বিকল্প উত্তৰ দিয়া আছে / তাৰ পৰা অতি উপগ্ৰহে বিকল্প উত্তৰ কৰিব চিহ্নিত কৰি প্ৰশ্নৰেৰ উত্তৰ কৰা।

বশিষ্ঠাশ্রম

হৈ পথিক ! জুৰোৱাহি তাপিত জীৱন
স্বত্বেক বহিলে হিয়া পথিব শীতল,

ভাগৰু পথিকৰ শান্তিনিকেন

অসমা প্ৰেমৰ পুৰী শীৰ্ষ সক্ষ্যাচল ।

প্ৰকৃতিৰ কাৰাবন ঝীৰিৰ আশ্ৰম

অমৰ বাহিত পুৰী অতি বিতোপন,

চাৰি দিন নিজঙ্গেল নিয়াত নিজম,

গঞ্জিৰ প্ৰকৃতি মোগী ধ্যানত মগন ।

সন্ধ্যা-ললিতা-কান্তা পৰ্বত জীয়াৰী,

তিনিষ্ঠি বাই-ভদী স্থগীয় ভাৰত

মহিমাৰ গীত গাই স্বতুৰ সুন্দৰী,

সঞ্জায়িছে ব্ৰহ্মপুত্ৰ স্থমীৰ কোলাত ।

দুৰুৱে মূলৰ শাপি গছ লতিকাই,

হলিজালি সেৱা কৰে ঝীৰিৰ পাৰত,

গণন বিচৰী পথী কানন ভুলাই,

মঙ্গল আৰতি কৰে কুঞ্জ কাননত ।

100. তাপিত জীৱন জুৰাবলৈ কৰিয়ে কাৰ আহবান
কৰিছে ?

(1) ঝীৰি বশিষ্ঠক

(2) পথিকক

(3) সন্ধ্যা-ললিতাক

(4) সন্ধ্যা-ললিতা আৰু কান্তাক

105. ব্ৰহ্মপুত্ৰ হৈছে -

(1) সন্ধ্যাৰ স্থামী

(2) ললিতাৰ স্থামী

(3) কান্তাৰ স্থামী

(4) সন্ধ্যা-ললিতা-কান্তাৰ স্থামী

91. পুৰণি শীৰ্ষ দেশত কি সাহিত্যৰ ভিতৰেনি
জাতীয় আৰু আধ্যাত্মিক আদৰ্শ ব্যক্ত কৰা
হৈছিল ?

(1) কায় সাহিত্য

(2) নাট্য সাহিত্য

(3) ভাগ সাহিত্য

(4) গদ্য সাহিত্য

92. ভাওৱাই নথৰ্মৰ প্ৰচলনৰ বাহন স্বক্ষে কাম
কৰি আছিছে -

(1) অসমত

(2) ভাৰতত

(3) প্ৰায় সকলো দেশতেই

(4) শীচত

93. শংকৰদেৱে নাটক আধিক শক্তিশালী বুলি ভাৰৱ
কাৰণ -

(1) নাটক মনোৱজন কৰে

(2) নাটক তেলবিদুৰ্বুৎ প্ৰভাৱ পেলায়

(3) পুৰণি বৈষ্ণৱ সাহিত্যত নাটৰ হান অতি
উচ্চ আছিল

(4) নাটৰ জৰিয়তে বক্তৰা বিষয় মানুহ
মাজত সহজতে সুমুৰাই লিব পাৰি

94. পুৰণি অসমীয়া নাটৰ নিজা নাম -

(1) নাট

(2) অংকীয়া ভাওৱা

(3) যাতা

(4) ভাওৱা

95. সুন্ধাবৰ অনুকল কলনা কৃত পৰিলক্ষিত হয় ?

(1) ভাৰতীয় নাটক

(2) ভাগ

(3) শীৰ্ষ নাটক

(4) অংকীয়া নাটক

96. পুৰণি অসমীয়া নাটকত কৰিসকলৰ প্ৰতিভাৰ
বিকাশ হৈছে -

(1) গদ্যকথাৰ ভিতৰেনি

(2) চৰিত্র চিত্ৰণৰ জৰিয়তে

(3) গীত আৰু পদবোৱাৰ ভিতৰেনি

(4) সংলাপ সংযোজনৰ ভাৰিয়তে

97. ভাগ নামৰ নাটৰিখ কোন সাহিত্যত পোৱা
যায় -

(1) শীৰ্ষ সাহিত্যত

(2) সংস্কৃত সাহিত্যত

(3) অসমীয়া সাহিত্যত

(4) ভাৰতীয় সাহিত্যত

98. অংকীয়া ভাওৱা, ভাগ আৰু পুৰণি শীৰ্ষ নাটৰ
মাজত প্ৰধান কি বিষয়ত মিল পৰিলক্ষিত হয় ?

(1) সুন্ধাবৰ থাক

(2) এটা মাত্ৰ অক্ষ থাকে

(3) কেৱল সংলাপ থাকে

(4) কেৱল গীত-পদ থাকে

99. পুৰণি অসমীয়া নাটৰ নিৰ্মাণত খলপাৰ পোৱা
যায় -

(1) এটা

(2) দুটা

(3) তিনিটা

(4) বহুতো

নিৰ্দেশ : প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ তলত দিয়া বিকল্পৰ মাজত পৰা
অতি উপগ্ৰহে বিকল্পটো বাটি উলিয়াই তলত দিয়া
প্ৰশ্ন-বিলক্ষণৰ উত্তৰ কৰা।

106. 'সূজনমূলক পঠন' (Creative Reading) বি নিৰ্দশন
হৈছে -

(1) বিষয়ৰ অধিক তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে
প্ৰাপ্তিগৰত কৰা প্ৰাপ্তিগৰত কৰা

(2) বিষয়ৰ সম্পৰ্কীয় তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে
ইটাৰনেটত কৰা অৰেখণ

(3) নাটকপ, চৰিত্র চিত্ৰণ আৰু ভিতৰ
দৃষ্টিকোণৰ পৰা পৰা পুৰণ লিখন

(4) অৰ্থ বিচাৰি কৰা পঠন

108. 'পাঠ্য সংযোগ কৰন' (textual cohesion) অৰ্থ
হৈছে -

(1) কোনো এটা গল্পৰ বৰ্ননাক বুজিবলৈ কৰা
দফনসমূহৰ সংগ্ৰহ

(2) কোনো এটা দফনৰ তথ্যক
যুক্তিগতভাৱে উপহাসন কৰা এক
পৰাপৰতি

(3) কোনো দীপলীয়া, লানি নিচিগা পাঠৰ
আৰ-তাৰ পৰা সংগ্ৰহীয় তথ্য লিখন

(4) দফন বা বাকসমূহৰ মাজত সংহত হাপনৰ
বাবে সৰ্বনাম, সংযোজক অথবা সমাখ্য
শব্দৰ ব্যৱহাৰ

109. নিৰ্ভৰযোগ প্ৰবণ (authentic listening) হৈছে -

(1) কোনো এটা কাৰ্যৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সংজ্ঞে
পৰলৈ যেনে-তেনে শুনা

(2) শোতা এজনে শুনা কাৰ্য সম্পাদন কৰাৰ
এটা অৰহা

(3) বাভাৰিক ব্যৱেপকম মৌখিক অথবা
বাস্তিবন্ধকপত শুনা

(4) শিককে, ভাওকে পঢ়া, আঘা লিখিত বা
বৃত্তচূৰ্ণ, কোনো বজ্ঞা শুনা

110. কি বৈশিষ্ট্যই লিখিত কথাক মৌখিক কথাৰ
পথক কৰে ? লিখিত কথাক

(1) বাহচন্ত অথবা পুনৰাবৃত্তি নাথাৰে

(2) বাকপুটা বেঙ্গি কাৰ্যক্রম থাকে

(3) ব্যাকৰণগত গঠনক নিবিড়ভাৱে অনুসৰণ
কৰা নহয়

(4) বজ্ঞাৰ সীমাবেঞ্চ নাথাকে

111. অসমীয়া ভাষাৰ শ্ৰেণী এটাত 'শ্রোতা কেন্দ্ৰিক
বক্তৃতা' (reciprocity of speech) ই সূচয় –
 (1) অবিৰত আৰু স্থৎ স্থূলভাৱে কৰা
ভাষাৰ ব্যৱহাৰ
 (2) **শ্রোতাৰ সহাবি অনুসৰি বক্তৃতা কৰা**
বক্তৃতাৰ সল সলনি
 (3) কোনোৱা এজনৰ কথিত বা তিথিত কপৰ
ভাৱ-বিনি ময়ৰ সাৰ্থকতাৰ বিষয়ে দিয়া
সকল
 (4) বংগতোক্তি অথবা আনুষ্ঠানিক বক্তৃতাৰ
বিপৰীত সংলাপ
112. শিকাৰৰ কথা কোৱাৰ দক্ষতা বাঢ়ালৈ 'ধৰনি-
শ্ৰেণি' (sound sequence) কেনেদেৱে ব্যৱহাৰ
কৰিব পাৰি ?
Assamese Speaking Related phenomena.
- (1) **বাণীহৰি ধৰনি-শ্ৰেণি ভূলৰ পাছত**
শিকাৰ-সকলক এটা গলাৰ কপত সজাই
পৰাই কৰালৈ দি
- (2) কথিত কপৰ ধৰনি-শ্ৰেণিক অথণ্ড বাখি
উদ্বেগপূৰ্ণ প্ৰতিজিপি দি
- (3) কাউন্ট অথবা অন্য দৃশ্যকপত ব্যৱহাৰ কৰি
- (4) আৰা কোৱা গলা বা বাক্যাশৰ গো
সম্পূৰ্ণ গলা শিকাৰসকলক নিজৰ ভাষাৰ
কৰালৈ দি
113. বংগতোক্তিৰ জৰিয়তে মূল্যাংকন কৰা তিনিটা
উপ-দক্ষতা হৈছে –
Assamese Language educational terms.
- (1) **অঙ্গ-ভূলী, বক্তৃতা অনুমান, বক্তৃতা**
অৱিষ্কৃতি
- (2) **সুব, মাতৰ গুণ, ছিপন্তা**
- (3) **মাতৰে ভূল, শৈলী, বক্তৃতা অৱিষ্কৃতি**
- (4) **বক্তৃতা অনুমান, সুব, প্ৰসংগ**
114. "আহৰণ-দুৰ্ল পৰিৱেশ" (acquisition-poor environment) হৈছে, য'ত
 (1) হিন্দী বা মাতৃভাষা হৈছে সংযোগী ভাষা
Assamese language educational terms.
 (2) শিক্ষণীয় ভাষাৰ ব্যৱহাৰ শ্ৰেণী কোঠাত
সীমিত
 (3) **ব্যৱহাৰ শিক্ষণীয় ভাষা মুঠেও কোৱা নহয়**
 (4) পৰিৱেশত শিক্ষণীয় ভাষাৰ ব্যৱহাৰ ব্যাপক
115. তলৰ কোন দুটা উপাদানে 'জ্ঞান-শৈলী'
(cognitive-style) গঠন কৰে ?
Assamese language educational terms.
- (1) **প্ৰতিষ্ঠিতামূলক** আৰু **সহযোগিতামূলক**
- (2) তজ্জ্ঞমূলক আৰু আঙৰবিক
- (3) উদ্যোগী বা পৰিশ্ৰমী আৰু সোৱোপা
- (4) ক্ষেত্ৰ নিৰ্ভৰশীলতা আৰু ক্ষেত্ৰ স্থায়ীনতা
116. 'অনুসন্ধানমূলক শিক্ষণ' (enquiry based learning) ৰ অৰ্থ হৈছে –
Assamese Strategies, methods, approaches..
- (1) বিষয়ৰ পৰিতিগত উপস্থাপন আৰু দক্ষতা
তথা শিক্ষণৰ অনুশীলন
- (2) **ভাৰনামূলক-কাৰ্যমূলক** (notional-functional) পাঠ্যক্ৰমৰ নিচিনা একধৰণৰ
অৰ্থগত পাঠ্যক্ৰম
- (3) **এক নিৰ্দেশাত্মক নীতি, য'ত ছাত্-
ছাত্ৰীসকলে সম্পৰ্কতাৰে সম্প্ৰযোগৰ
সমাধান কৰে আৰু তেওঁলোকৰ
অভিজ্ঞতাবোৰেৰ প্ৰতিফলন ঘটায়**
- (4) ভাষা শিক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোগ কৰা এক
তত্ত্ব

117. ভাষা শিক্ষণৰ সময়ৰ এক 'জাটিল-সম্বিন্দণ'
হৈছে –
Principles & Curriculum of language.
- (1) **অনে এক সময়, যেতিয়া আন যিকোনো**
সময়ৰ তুলনাত ভাষা অন্যায়ে আয়ুৰ
কৰিব পাৰি
- (2) **শ্ৰেণীকোঠাত বিভৃত মূল্যায়ন আৰু**
হোৱাৰ আগৰ এক দীৰ্ঘ সময়
- (3) যিকোনো ভাষা শিক্ষণৰ পূৰ্ব প্ৰস্তুতিৰ
সময়হোৱা
- (4) ছাত্-ছাত্ৰীসকলে অবিশ্বাসভাৱে ভাষা
ব্যৱহাৰৰ অনুশীলন কৰিবলৈ আবুত্যাকৈ
যোৱা বিশেষ সময়হোৱা
118. সাৰাংশ লিখিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা দুটা দক্ষতা
হৈছে –
Assamese writing phenomena in language teaching ..
- (1) **শব্দৰ পৰিৱৰ্তে চিহ্নৰ ব্যৱহাৰ, সঠিকভাৱে**
লিখন
- (2) নিজৰ শব্দেৱে কোনো এটা পাঠ পুনৰ
লিখন, সমাৰ্থক শব্দৰ ব্যৱহাৰ
- (3) **মুখ্য আৰু গৌণ শিশৰোৰ চিনাকৰণ,**
ধাৰণাৰ ভৰ বিচাৰ
- (4) শুক লিখন, সংযোজকবোৰ ব্যৱহাৰ
119. এগৰাকী ছাত্ বা ছাত্ৰীয়ে বিভিন্ন কালৰ কপৰ
মাজৰ পাৰ্থক্য ধৰিবলৈ টান পালে, তাৰ
প্ৰতিকাৰ কৰিব পাৰি –
Assamese Strategies, methods, approaches..
- (1) নিনিটি বাকাগঠনৰ অনুশীলন কৰিবলৈ
অপৰ্যাপ্ত সুবিধা দি
- (2) ছাত্-ছাত্ৰীসকলে নিজে নিজে বাকা গঠন
কৰিবলৈ দি আৰু শিক্ষকসকলে সেই কাৰ্য
তত্ত্বাবধান কৰি
- (3) শ্ৰেণীকোঠাৰ বাহিৰতো বাকাগঠন কৰিবলৈ
শিক্ষা
- (4) **বাস্তৱ জীৱনৰ ভিন্নতাৰ ওপৰত ভিত্তি**
কৰি শিকাৰসকলক সম্মিলিত ভাৱে
বাকাগঠনৰ অনুশীলন কৰিবলৈ দি
120. CCB-ৰ প্ৰৱৰ্তনৰ ফলত –
Gazibul Rahman 916001708853
- (1) **ছাত্-ছাত্ৰীসকলৰ মূল্যায়ন নিয়মীয়া হৈছে**
- (2) ছাত্-ছাত্ৰীসকলে বিভিন্ন কাৰ্য উপভোগ
কৰিব পৰা হৈছে
- (3) শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰত অধিক চাপ পৰিবলৈ
লৈছে
- (4) ছাত্-ছাত্ৰীসকলৰ ওপৰত শিক্ষকৰ নিয়ন্ত্ৰণ
অধিক হৰালৈ ধৰিছে

ভাগ V

ভাষা II

অসমীয়া

নির্দেশ : তলৰ পৰিচেছদটো ভালদৰে পচা / অসমীয়া ভাষাতো কথাছবি কৰিবলৈহেচ্ছেন। তেওঁ পৰিচেছদৰ শেষত। [121 ব' পৰা 129 লৈ] নটা প্ৰশ্ন আৰু নিজেই এই কথা কৈছিল; কিন্তু অসমীয়া কথাছবি গাড়িটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল উভৰ দিয়া কৰিবলৈ সুবিধা নাপালৈ ।

থাই / তাৰ পৰা অতি উপযুক্ত বিকল চিহ্নিত কৰি প্ৰয়োৰে উভৰ কৰা ।

অসমীয়া কথাছবি

স্থগীয় প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ জ্যেষ্ঠ হৈছিল
গৌৱীপুৰত ১৯৩০ চনত। তেওঁৰ দেউতাক জমিদাৰ
গৌৱীয় প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱা অসম এছচিয়েচনৰ
পৃষ্ঠপোষক আছিল। এনে ক্ষেত্ৰত গৌৱীপুৰৰ
জমিদাৰ পৰিয়ালৰ অসীম প্ৰতিভালালী প্ৰমথেশ
কৰাক লৈ অসমে গৌৱৰ কৰিব পাৰে জানো ?

স্থগীয় বৰুৱা ভাৰতীয় ফিল্ম-শিল্পৰ লগত
পথমৰে পৰা জড়িত আছিল। বায়োকেপ অৰ্থাৎ
নিৰ্বাক ফিল্মৰ দিনৰ পৰাই এইগৰাকী শিল্পীয়ে
সহস্ৰে এই শিল্পকে জীৱিকাকপে লৰ্বলৈ আগবঢ়াত
গৈছিল। শেষলৈ স্থগীয় বৰুৱাই কলিকতাৰ নিউ
খ্যোটোৰ্চক কেন্দ্ৰ কৰি অসীম সহস্ৰে এই ক্ষেত্ৰত
একাণপত্রিয়াকৈ লাগে। ১৯৩৪ চনত দেৱদাস
কথাছবি নিৰ্মাণ কৰি স্থগীয় বৰুৱা অকল দেশতে নহয়,
সামগ্ৰ ভাৰততে প্ৰতিষ্ঠিত হলে এজন উচ্চমানৰ
পৰিচালক আৰু অভিনেতাৰকে। দেৱদাসৰ উপৰি
“ব্ৰহ্মাদ্বাৰা, ‘উত্তোয়ণ’, মুক্তি, শাপমুক্তি আদি কথাছবি
নিৰ্মাণ কৰা প্ৰমথেশ বৰুৱাই নিশ্চয় সুবিধা পালৈ

আচাৰিত ধৰণে ১৯৩০ চনত জনপ্ৰচল কৰি
অকলতে ৪৪ বছৰ বয়সত ১৯৫১ চনত কংপকোৱাৰ
জ্যোতিপ্ৰসাদ আগবঢ়ালা আৰু বাজকুৱাৰ প্ৰমথেশ
বৰুৱাই ইহসংসাৰ ভ্যাগ কৰে। দুৰোগবাকী
প্ৰতিভাৱান শিল্পীয়ে কৰৰ চামুচ মৃত লৈ
উপজিৰিল, অৰ্থত দুয়োজনে কলা-সংকৃতিৰ সাধনাত
গতানুগতিক বিলাসী জীৱন ভ্যাগ কৰিছিল।
আনহাতে, জাতীয় আশোলনৰ ধামযুমিয়াই
কলেজীয়া জীৱনত দুয়োৰে মন জোকাৰি গৈছিল।
অৱশ্যে প্ৰমথেশ বৰুৱাই বাজনীতিকৈ আট ভাল
বুলি ভাৰি কলা সাধনাতোই মনোনিবেশ কৰিলে আৰু
নিৰ্মাণ কৰা প্ৰমথেশ বৰুৱাই নিশ্চয় সুবিধা পালৈ

128. অসমীয়া ভাষাত প্ৰথম কথাছবি নিৰ্মাণ কৰে –

- (1) জ্যোতি প্ৰসাদ আগবঢ়ালাই
- (2) প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱাই
- (3) প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱাই
- (4) লক্ষ্মীনাথ বেজৰুৱাই

অলংকাৰবোৰে দেহৰ সৌন্দৰ্যবৰ্ধন কৰাৰ
উপৰিও শৰীৰক বোগমুক্ত কৰাত সহায় কৰে। ভাৰতীয়
পৰা মূলৈকে পৰিধান কৰা বিভিন্ন অলংকাৰে শৰীৰত
অঙ্গ-প্ৰত্যঙ্গবোৰে বজ্ঞ সঞ্চালন আদিত সহায়
কৰে।

129. বাজনীতিকৈ এটি ভাল বুলি কোনে
ভাৰিছিল ?

- (1) জ্যোতি প্ৰসাদ আগবঢ়ালাই
- (2) প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱাই
- (3) প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱাই
- (4) লক্ষ্মীনাথ বেজৰুৱাই

অলংকাৰ বা গহনা-গাঁথৰি তৈয়াৰ কৰাত শিল্পী
বা কাৰিগৰজনৰ কঠিৰ পৰিচয় পোৱা যায়। প্ৰাকৃতিক
বৈচিত্ৰ্য, জন-বিশ্বাস আৰু ধৰ্ম-বিশ্বাস আদিৰ ভিত্তিত
গহনা-গাঁথৰিবোৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। প্ৰকৃতিৰ গহ-
লতিকা, চৰাই-চিৰিকতি, জোন, তৰা আদিক আৰু
হিচাপে লৈ গহনা তৈয়াৰ কৰা হয়।

(ক) লোকাপাৰ

নিৰ্দেশ : তলৰ পৰিচেছদটো ভালদৰে পচা /
পৰিচেছদটোৰ শেষত। [130 ব' পৰা 135 লৈ] হচ্ছ প্ৰশ্ন
আৰু পতিটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল উভৰ
দিয়া আছে। তাৰ পৰা অতি উপযুক্ত বিকল উভৰ
নিৰ্মাণ কৰি প্ৰসন্নহৃত উভৰ কৰা ।

আ-অলংকাৰ

মানুহ মানেই সৌন্দৰ্য সচেতন। মানুহে নিজক
সদ্বান সু-সজ্জিত কৰি ৰাখিবলৈ ভাল পায়। সেইবাবে
মানুহে নিজক সুন্দৰী আৰু সৌন্দৰ্যসম্পত্তি কৰি
ৰাখিবলৈ আ-অলংকাৰ ব্যৱহাৰ কৰে। প্ৰচান কালৰ
পৰাই মানুহে নিজকে সজাবলৈ অলংকাৰ ব্যৱহাৰ কৰি
আছিল। প্ৰাচীন কালত মানুহে গছৰ পাত, চৰাইৰ
পাখি আদি মূৰত শুভৰ গৈছিল। জীৱ-জন্ম আদি
ব্যৰ কৰি কিমুৰীয়ে জন্মৰ নথ, শিং আদি পৰিধান
কৰিছিল। আজিও কিছুমান মানুহে বাধনখ, বাধনখৰ
মাদলি আদি পৰিধান কৰে।

(থ) গামথাৰ

অসমত বসবাস কৰা মিটিং জনশোষণৰ মুনিহ
সকলক গাম” নামেৰে জনা গৈছিল। অতীততে
গামে পিঙ্কা খাৰৰ অনুকৰণত তৈয়াৰ কৰা হৈছিল।

জ্যোতিপ্ৰসাদে পিছৰ জীৱনত জনতাৰ মুভিৰ কাৰণে –
শিল্প চাচাৰ উপৰি বাজনীতিক আশোলনত জৰুৰিয়া
পৰিছিল।

ইউৰোপত সংগীত শিল্প লাভ কৰি অহা
কংপকোৱাৰ জ্যোতিপ্ৰসাদে অসমৰ লোকীভাৱত সুৰক
এটা মার্জিত নিজক কংপ দিয়া কথাৰ, প্ৰমথেশ বৰুৱাই
ৰৰীপ্র সংগীতৰ সুপ্ৰয়োগেৰে বঙাজী কথাছবিক চহীনী
কাৰণৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰি।

121. প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱাই লৈ কোনে গৌৱৰ কৰিব
পাৰে ?

- (1) প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱাই
- (2) **অসমে**
- (3) অসম এছচিয়েচন
- (4) ভাৰততে

122. অসম এছচিয়েচনৰ পৃষ্ঠপোষক আছিল –

- (1) **প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱা**
- (2) প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা
- (3) জ্যোতি প্ৰসাদ আগবঢ়ালা
- (4) লক্ষ্মীনাথ বেজৰুৱা

123. প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা পথমৰে পৰা জৰিত

- (1) অসম এছচিয়েচনৰ সৈতে
- (2) গৌৱীপুৰ জমিদাৰ সৈতে
- (3) চাহৰাগিচাৰ যেতিৰ সৈতে
- (4) ফিল্ম শিল্পৰ সৈতে

আছিল –
 (1) অসম এছচিয়েচনৰ সৈতে
 (2) গৌৱীপুৰ জমিদাৰ সৈতে
 (3) চাহৰাগিচাৰ যেতিৰ সৈতে
 (4) ফিল্ম শিল্পৰ সৈতে

জ্যোতি প্ৰসাদ কথাছবি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ –

124. দেৱদাস কথাছবিখনৰ নিৰ্মাণ হৈছে –

- (1) প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱা
- (2) অসম এছচিয়েচন
- (3) জ্যোতি প্ৰসাদ আগবঢ়ালা
- (4) **প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ বৰুৱা**

125. ১৯৩৪ চনত নিৰ্মাণ কৰা ভাৰতৰ প্ৰথ্যাত
কথাছবি হৈছে –

- (1) গৃহদহ
- (2) **উত্তোয়ণ**
- (3) দেৱদাস
- (4) শাপমুক্তি

126. অসমীয়া কথাছবি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ প্ৰমথেশ চন্দ্ৰ
বৰুৱাই কি নিপালে –

- (1) জমিদাৰ দেউতাকৰ অনুমতি
- (2) উচ্চমানৰ অভিনেতা
- (3) চৰকাৰী পৃষ্ঠপোষকতা
- (4) **সুবিধা**

127. ১৯৩৪ চনটো কথাছবি জগতৰ দৃষ্টিবে অসমৰ
কাৰণে গৌৱৰ বহু বছৰ আছিল, কিয়নো –

- (1) “দেৱদাস” কথাছবিয়ে মুক্তি লাভ কৰিছিল
- (2) “দেৱদাস” কথাছবিখনে মুক্তি লাভ কৰাৰ
লগতে “জ্যোতিৰ্তা” কথাছবিৰ কামো আৰঞ্জ
হৈছিল
- (3) “জ্যোতিৰ্তা” কথাছবিখনে মুক্তিলাভ কৰিছিল
- (4) অসমীয়া কথাছবিখনে ভাৰতীয় কথাছবি
জগতত যাউতুমুগীয়া অসমন্ত অধিষ্ঠিত
হৈছিল

মুঠিখাৰ আৰু গামথাৰ চানেকি প্ৰায়
অনুকূল হোৱাৰ বাবে আজিকলি মুঠিখাৰকেই
গামথাৰ বুলি কৰ্য ।

মিটিং সমাজৰ বাবিৰে অসমৰ অন্যান্য ঠাইত
এবিধি গহনাৰ প্ৰচলন একেৰোহৈ নহি।
বৰ্তমান সমাজ ব্যৱহাৰত ইয়াৰ প্ৰচলন কমিষ্যো
মদিও ঠাই বিশেষ স্বৰূপত লোকে মেলে সবাবে
এই অলংকাৰৰ পিঙ্কা দেখা যায়।

(গ) মুঠিখাৰ

মুঠিখাৰ এবিধি তিৰোতা মানুহে হাতত পিঙ্কা
খাৰ বা অলংকাৰ। ই সাধাৰণতে তিনিশৰীয়া
হয়। অৰ্থাৎ তিনিপাত খাৰ গাতে গা লগাই
গড়োৱা হয়। যথেষ্ট শ্ৰম কৰি বা চুকিৰি খুৰি
এই অলংকাৰৰ পদ গঢ়া হয় বাবে ইয়াৰ অন
এটা নাম খুচৰীয়া খাৰ। মুঠি খাৰক ওপৰত
কৰা হাতত কমবোৱা অতি জটিল, সুস্ক আৰু
বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। মুঠিখাৰক সততে মিনা কৰা বা
বাধৰ খটোৱা হয়। সাধাৰণতে এইধৰণ গহনা
কপেৰে গঢ়ায় দিনি আচাৰস্থলে লোকে সেৱেৰেও
গড়োৱা দেখা যায়। কিছুমানে কপেৰে গড়োৱা
মুঠিখাৰক সোণৰ পৰী চৰায়। আহুম যুগত
গৱালিত মুঠিখাৰক বোৰত শীৰা পতোৱাৰ প্ৰমাণ
পোৱা গৈছে।

130. মানুহে কি কাৰণে অলংকাৰ পৰিধান কৰে ?

- (1) **মিঙ্কে সুন্দৰী আৰু খুশীয়া কৰিবলৈ**
- (2) মানুহ সৌন্দৰ্য প্ৰিয়
- (3) অলংকাৰ শৰদীয়িকতে খুশীয়া
- (4) অলংকাৰ প্ৰাচীন কালৰ পৰাই প্ৰচলিত

131. আজিকলিৰ জন্মৰ নথ, শিং বা তাৰে গাঢ়া

- (1) মহিলাই
- (2) চিকিৰীয়ে
- (3) সকলোৰে
- (4) **কিছুমান মানুহে**

132. আ-অলংকাৰসমূহ কিহৰ আৰ্হিত মিষ্টি ?

- (1) অস প্ৰতাঙ্গৰ আৰ্হিত
- (2) শিল্পী বা কাৰিকৰৰ কলনাৰ আৰ্হিত
- (3) **লতা, ফুল, বিশ্বাস, জোন, তৰা আদিৰ আৰ্হিত**
- (4) জন-বিশ্বাসৰ প্ৰতিকৃতিৰ আৰ্হিত

133. লোকাপাৰ প্ৰচলন কত বেছিকৈ দেখা যায় ?

- (1) নামনিত
- (2) মিটিং সম্প্ৰদায়ৰ মাজত
- (3) কেৰল বাজ পৰিয়ালত
- (4) **জৱানিত**

134. কিহৰ অনুকৰণত গামথাৰ গাঢ়া হৈছিল ?

- (1) মুঠিখাৰক অনুকৰণত
- (2) **মিটিং মুনিহৈ পিঙ্কা খাৰ অনুকৰণত**
- (3) সন্তুষ মহিলাৰ অলংকাৰৰ অনুকৰণত
- (4) মিটিংসকলে পিঙ্কা অলংকাৰৰ অনুকৰণত

135. মুঠিখাৰক গঠন কেনে ধৰ্মৰ ?

- (1) গামগাৰু নিনিই
- (2) লোকাপাৰ উন্নত সংৰক্ষণ
- (3) **তিনিপাত খাৰ গাতে গা লগাই গড়োৱা**
- (4) চাৰিপাত খাৰ লগাই গড়োৱা

নির্দেশ : প্রতিটো প্রশ্নৰ তলত দিয়া বিকল্প উভয়ৰ বিলাকৰ মাজৰ পৰা অতি উপযুক্ত বিকল্পটো বাচি উলিয়াই তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উভয়ৰ কৰা ।

136. ভাষা আহৰণে মূজায় -

- (1) মুহৰ কৰা আৰু প্ৰযোজনীয় শব্দাবলীৰ ব্যৱহাৰ কৰা
- (2) শব্দাবলী মুহৰ কৰা আৰু ব্যাকণ বিশ্লেষণ আৰু পূৰ্ণবোধৰ এক প্ৰণালীৰুক্ত দৃষ্টিকোণ গ্ৰহণ কৰা
- (3) মানৱ মগজুৰ সহজাত ক্ষমতাৰে মাত্ৰভাৱে অথবা বিভিন্ন ভাষা এটা শিক্ষণৰ প্ৰক্ৰিয়া
- (4) শিশুসকলে নিজৰ ভাষাটো শিকিৰ পৰা পৰিৱেশক উৎসাহিত কৰাৰ কৌশলক

137. দোৱাৰ চমৎকীয় উৎসাহ কৰা "অস্ত্তীন গঠন" (deep structures) ব অৰ্থ হৈছে -

- (1) বিস্তৃত অধ্যয়নৰ জৰিয়তে শিকা এলাসি অন্ধাৰ্যা ব্যাকৰণগত নিয়ম
- (2) তুলনামূলক ভাষাবিজ্ঞানৰ প্ৰতি আসৰ্জিত বঢ়াৰ পৰা কপাসৰ ব্যাকৰণ
- (3) ইংৰাজী ভাষাক বিশ্বৰ স্বাভাৱিক সহায়ক ভাষা হিচাপে বিচেচনা কৰাৰ এক প্ৰচলিত প্ৰম্পৰা
- (4) সকলো ভাষাৰ বিশেষজ্ঞ সুলিলত সৰ্বজনীন ব্যাকৰণ আৰু মানৱ মগজুৰ সহজাত ক্ষমতাৰ প্ৰতিফলন

138. পাঠ্যক্ৰমৰ "আমূল-পৰিৱৰ্তন সদা মূলা" (bottom up model) হৈছে, যত

- (1) শিক্ষণৰ ভিত্তি হৈল এনে এক চৰ্টুৰে, যিয়ে পাঠ্যক্ৰমক অধিক বস্তুত সুস্থলভ কৰে
- (2) **পাঠ্যক্ৰম ছাত্-ছাত্ৰীৰ গতিশীলতাক বৃক্ষতা প্ৰদান কৰে আৰু ছাত্-ছাত্ৰীয়ে নিজে ভালোৱা পাঠ্যক্ৰম নিৰ্বাচন কৰিব পাৰে আৰু এনেদোৱে ছাত্-ছাত্ৰীৰ ভাষা শিক্ষণক উৎসাহিত কৰে**
- (3) শিক্ষণ পক্ষত হৈ পৰে মূলতঃ বৃত্তিমূলক
- (4) ছাত্-ছাত্ৰীৰ ওপৰত পৰোক্ষভাৱে প্ৰভাৱ পেলাৰ পৰা এক প্ৰযোজন-সাপেক্ষ দূৰ সংযোগী শিক্ষণ পক্ষতিৰ প্ৰয়োগ কৰা হয়

139. শিক্ষণত মানবীয় দৃষ্টিভঙ্গী (humanistic approach) ব বিশেষভাৱে পাৰিশীলন কৰা হয় -

- (1) সকলো বৈশিষ্ট্যৰে পাৰপূৰ্ণ শিক্ষণাগত বিষয়ৰ ওপৰত দখল সাৰ্বজন কৰাৰ কাৰণে
- (2) শিকা গঠন, বিষয়সচী, ধাৰণা আৰু নীতিক নতুন পৰিবেশত প্ৰয়োগ কৰিবৰ কাৰণে
- (3) **ছাত্-ছাত্ৰীয়ে নিজে, নিজে, গঠনৰ আৰিকাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা পক্ষতিৰ প্ৰয়োগ কৰণে**
- (4) সংলগ্ন বিষয় উপস্থাপনৰ লগতে অনুগ্ৰহ শিকোৱাৰ পক্ষতি অৱলম্বন কৰিবৰ কাৰণে

145. শিকাবক প্ৰতিনিধিত্বমূলক অভিজ্ঞতা (vicarious experience) থাবলাৰ কৰাৰ মাধ্যম হৈল -

Strategic methods, approaches

- (1) প্ৰযুক্তি বষ্টি আৰু চানেকি Language education terms
- (2) অমৃত শব্দ আৰু বিষয় অধ্যয়ন
- (3) ফলক প্ৰদৰ্শন আৰু দশমান ছৰি প্ৰদৰ্শন
- (4) ফেজ প্ৰমণ আৰু প্ৰযোৱেফল

146. কম্পিউটাৰ সহায়পুষ্ট নিৰ্দেশাবলী (Computer Aided Instruction) ত উদ্দীপক প্ৰক্ৰিয়া (simulation mode) হৈছে, যত -

বাস্তৱ জীৱনৰ ঘটনা পৰিপন্থনৰ অভিজ্ঞতা লাভ কৰা হয়

- (2) প্ৰযুক্তি আৰু তাৎক্ষণিক সংশোধনৰ সৈতে কিছুসংখ্যক তথ্য লাভ কৰা যায়
- (3) বাবাৰ অনুশীলনৰ জৰিয়তে বহুতো অভিজ্ঞতা লাভ কৰা হয়
- (4) প্ৰয়াস আৰু প্ৰমাদ পক্ষতিৰে সমাধান কৰা কিছুমান সমস্যাৰ সম্মুৰ০ৱ হোৱা যায়

147. শুনণ উদ্বীপক (Listening stimulus) এটোই -

- ছাত্-ছাত্ৰীয়ে শুনা কথা আলোচনা কৰিবলৈ সমিলিত হোৱা এদল ছাত্-ছাত্ৰীক বিভাজিত কৰাৰ কাৰণে উৎসাহ দিয়ে**
- (2) নিৰ্দেশ আদি নিয়াৰ নিচিনাকে তথ্যৰ মাজত থকা ঘাটিপূৰ্ণ কাৰ্যকৰ্ত্তা কৰিবলৈ প্ৰেৰণ দিয়ে
- (3) পৰ্যালোচনা কৰাৰ বাবে ভাল বিবৰণ শুনিবলৈ প্ৰেৰিত কৰে
- (4) কোনো এটা কাম সমাপ্ত কৰি পুনৰ উপস্থাপন কৰাৰ কাৰণে ছাত্-ছাত্ৰীসকলক শুনিবলৈ প্ৰেৰিত কৰে

কথন কৌশল মূল্যায়নৰ সময়ত "প্ৰম্পৰাবিৰুদ্ধ ভাৰতবিশিষ্ট কাৰ্যকৰ্ত্তা" সামৰে -

- (1) **নিজৰ পাল পৰিবেশ কথা কৈ আৰু অনেকো কৰলৈ উপযুক্ত সুনিয়া দি অৰ্থৰ Assamese সুবিশিষ্ট কৰা ed phenomena ..**
- (2) নিজৰ বিদ্যালয় বা পৰিৱেশৰ অনানুষ্ঠানিক বৰ্ণনা কৰা
- (3) অন্য এজনৰ সৈতে টেলিফোনত কৰা কথা-বাৰ্তা
- (4) দুটা অথবা অধিক বষ্টি, ১ই বা ঘটনাৰ তুলনা কৰা

149. শিখনৰ ক্ষেত্ৰে পুনৰ চিচাৰি উলিওৱা দক্ষতা (retrieval skills) হৈছে -

- (1) টোকা প্ৰস্তুত কৰা আৰু টোকা গ্ৰহণ কৰা যাবণ প্ৰতি নথা অনেক আৰু সাধাৰণ প্ৰণৱত কৰণ ..
- (3) **বিভাজিত প্ৰামাণিক কাৰ্য কৰাৰ সম্ভবতা**
- (4) পঢ়ি বা শুনি থাকোতে তথ্য সংগ্ৰহণ কৰা

150. সজাগতা বৃক্ষি কৰা (awareness raising)

- ব্যক্তিবৰ্গত খেলে ছাত্-ছাত্ৰীসকলক উৎসাহিত কৰে Assamese listening phenomena in language.
- (1) সিঁহতে শিকা কোনো গঠনৰ বিষয়ে সচেতনভাৱে ভাৰিবলৈ
- (2) প্ৰদৰ্শন কৰা কোনো কাৰ্য সম্পূৰ্ণৰূপত সমিলিত হৈবলৈ
- (3) শিক্ষকে ব্যাকৰণগত গঠনবোৰ নিয়মৰ কৰি থকাৰ সময়ত অৰ্থৰ বিষয়ে অনুভৱৰ কৰিবলৈ অথবা অৰ্থ উদ্বাবত প্ৰত্যেক হৈবলৈ
- (4) **প্ৰদত কোনো এটা বিষয়ে এজনে আন এজনৰ সৈতে ভাৰ বিশিষ্ট কাৰণে শিকিলোৱা গঠনবোৰ ব্যৱহাৰৰ কৰিবলৈ**

140. বিশেষ প্ৰযোজনীয়তা পূৰণ কৰা শ্ৰেণীকোঠা (special needs classroom) হৈছে -

- (1) আচাৰবেৰে পৰিপূৰ্ণ
- (2) **প্ৰথমকৰাৰে অৱৰিষ্ট** Assamese Reading phenomena in language learning ..
- (3) **সকলো ধৰণৰ শিকাবক একচোট কৰিব পৰা বিধি**
- (4) **নিয়মীয়া শিক্ষকক সহায় কৰিবলৈ ওপৰফৰি শিক্ষকৰ ব্যৱহাৰৰ**

141. প্ৰাক-পঠন কাৰ্যকৰ্ত্তা (Pre-reading activities) ব উদ্দেশ্য -

- (1) নতুন শব্দ শিকোৱা
- (2) **ছাত্-ছাত্ৰী জনাব বৃক্ষি কৰা**
- (3) পঠিৰ প্ৰতি ধার্ডতি বৃক্ষি কৰা
- (4) উপভোগী শিক্ষণ অভিজ্ঞতাৰ যোগান ধৰা

142. ক্ৰতিয়াও এৰি নিদিয়া দৃষ্টি ডংগী (never give up attitude) শিকাৰলৈ এটা উপযুক্ত কাৰ্য হৈছে, যেতিয়া ছাত্-ছাত্ৰীয়ে -

- (1) অভিভাৱক-শিক্ষকৰ সভাত দুটা জনপ্ৰিয় গান গায় আৰু সিঁহতৰ তিঁচু কলা-শিল্প প্ৰদৰ্শন কৰে
- (2) **ছাত্-ছাত্ৰীয়ে নিজৰ কাগজ-কলমেৰে কৰা কাম পৰিশোধিত কৰে, বাৰথাৰ পৰীক্ষা কৰে, পৰম্পৰাৰ মাজত আলোচনা কৰে আৰু বহুদৰোলৈ আগবঢ়াতি যোৱাৰ পৰিকল্পনা কৰে**
- (3) ছাত্-ছাত্ৰীসকলে জীৱনত সম্মুৰ০ৱ হোৱা কঠিন পৰিহৱিতৰেৰ বিষয়ে দলগতভাৱে নিজৰ মাজত বেখাইলৈ কৰিবলৈ লয়
- (4) ভাষাৰ শ্ৰেণীৰ সময়ত অধ্যাক্ষৰ অনুমতি লৈ বৈহিৰলৈ গৈ খেলিবলৈ লয়

143. প্ৰাথমিক ভৰত পঠন মূল্যায়ন অধিক কাৰ্যকৰী কৰণত কৰাৰ এটা উপায় হৈছে -

- শব্দৰ অৰ্থ আৰু প্ৰকাৰণৰ ওপৰত আধাৰ কৰি মৌখিক কুইজ অনুষ্ঠিত কৰা**

- (2) গঞ্জ বা পাঠিৰ চৰিত্ৰ বা ঘটনাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি লিখিত পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত কৰা
- (3) এক মৌখিক সাক্ষাৎকাৰৰ জৰিয়তে ছাত্-ছাত্ৰীসকলে কিমান পঢ়িছে তাৰ বিচাৰ কৰা
- (4) এক সৰু প্ৰকল্প হিচাপে ৫০ টা শব্দৰ ভিতৰত এখন পুথি লিখা বা পাঠিৰ পৰ্যালোচনা কৰা

144. পাঠ্যক্ৰমৰ উন্মীকৰণতে তলৰ কোনটো অনুক্ৰম অনুসৰণ কৰে ?

- (1) উদ্দেশ্যাবলীৰ নিকলপ, প্ৰযোজনৰ বিচাৰ, পাঠ্য অথবা শিক্ষণ অভিজ্ঞতাৰ নিৰ্বাচন আৰু মূল্যায়ন**
- (2) পাঠ্য অথবা শিক্ষণ অভিজ্ঞতাৰ নিৰ্বাচন, প্ৰযোজনৰ বিচাৰ, বাহুৰ নিয়ম কৰণ
- (3) প্ৰযোজনৰ বিচাৰ, বাহুৰ নিয়ম কৰণ, পাঠ্য বা শিক্ষণ অভিজ্ঞতা অথবা মূল্যায়নৰ নিৰ্বাচন
- (4) বাহুৰ নিয়ম কৰণ, প্ৰযোজনৰ বিচাৰ, মূল্যায়ন, পাঠ্য বা শিক্ষণ অভিজ্ঞতা অথবা নিৰ্বাচন

Part-I: Child Development ▶ Part-II: Mathematics ▶ Part-III: Environment

▶ Part-IV: Language-I (Hindi) ▶ Part-V: Language-II (English)

**PART – I :
CHILD DEVELOPMENT**

Directions : Answer the following questions by selecting the most appropriate option.

1. Which one of the following is most crucial factor for a differently abled child?
  - (1) Controlling his/her behaviour
  - (2) Improving his/her grades
  - (3) Enhancing his/her skills
  - (4) Reducing his/her suffering
2. Which one of the following could cause learning disability?
 Concept of inclusive education and underprivileged children
  - (1) Cultural variation
  - (2) Prenatal drug use
  - (3) Aptitude of teacher
  - (4) Apathy shown by peers
3. Which is the incorrect way to support the language development?
  - (1) Letting the child talk uninterrupted on a topic.
  - (2) Disapproving the use of their own language.
  - (3) Supporting initiation taken by children.
  - (4) Providing opportunities for using language.
4. For most of the right-handed people, the left hemisphere of the brain handles
 relationship with learning
  - (1) spatial-visual information
  - (2) language-processing
  - (3) emotions
  - (4) movement of left arm
5. Which one of the following is an issue related to development?
 Concept of development and its relationship with learning

- (1) Congenital - Acquired
  - (2) Natural - Nutritional
  - (3) Nature - Nurture
  - (4) Scholastic - Co-scholastic
- Concept of development and its relationship with learning.

6. Which one of the following is not a part of Piaget's pre-operational stage except
 Piaget, Kohlberg and Vygotsky
  - (1) Egocentrism
  - (2) Animism
  - (3) Reversibility
  - (4) Conservation
7. Which one of the following is a part of Piaget's concrete operational stage except
 Piaget, Kohlberg and Vygotsky
  - (1) Reversibility
  - (2) Inductive reasoning
  - (3) Spatial thinking
  - (4) Lack of conservation
8. Which one of the following is not a part of Sternberg's triarchic theory of intelligence?
 Critical perspective of the construct of Intelligence
  - (1) Analytical intelligence
  - (2) Practical intelligence
  - (3) Spatial intelligence
  - (4) Creative intelligence
9. All of the following are examples of intelligence tests excluding
 Critical perspective of the construct of Intelligence
  - (1) Stanford - Binet
  - (2) Wechsler - Binet
  - (3) Baylay Scales
  - (4) Rorschach test
10. The achievement motivation of children may be strengthened by
 Motivation and learning
  - (1) Telling them moral stories
  - (2) Praising them regardless of their performance
  - (3) Assigning them responsibility to handle

- (4) Telling them that it is only the scores that matter in getting decent job

11. Students are naturally motivated to
 Motivation and learning
  - (1) seek simple tasks
  - (2) explore novelty
  - (3) seek continuous struggle
  - (4) commit mistakes
12. The most important factor for improving the quality of education in India may be
 Other theories
  - (1) upgrading the professional capacity of teachers by training and supervising
  - (2) focusing assessments exclusively on higher order thinking skills.
  - (3) following a pan - India curriculum throughout the country.
  - (4) increasing the frequency of external examination to twice a year.
13. Formative Assessment may be
  - (1) pretest
  - (2) post test
  - (3) both (1) and (2)
  - (4) only either (1) or only (2)
14. The following categories affect 'Gender' except
  - (1) ethnicity
  - (2) religion
  - (3) aptitude
  - (4) language
15. Seema may be more ___ than Devika..
 Gender & Social
  - (1) feminine
  - (2) masculine
  - (3) both (1) and (2)
  - (4) either (1) or (2)

- 16.** Schools while dealing with poverty stricken children must
 (1) attach greater importance to curricular activities by segregating them for better attention.
 (2) expect them to possess high standards of behaviour.
 (3) have a zero tolerance of excuses for not attending schools regularly.
 (4) provide students appropriate training to develop skills to strengthen their self-esteem.
- 17.** The term "disabled children" refers to
 (1) all children with sensory, physical impairments
 (2) all children with emotional difficulties and intellectual impairments
 (3) both (1) and (2)
 (4) either (1) or (2)
- 18.** Which of the following Article of the Constitution has been affected after notification of the Right to Free and Compulsory Education Act-2009?
 (1) Article-51
 (2) Article-46
 (3) Article-22
 (4) Article-20
- 19.** The use of teacher – made tests may be preferred over standardised tests for assessing the performance of disadvantaged students as
 (1) standardised tests are given to only those students who come from higher strata of society.
 (2) standardised tests do not take into account the special needs of disadvantaged group.
 (3) standardised tests have large errors of measurement.
 (4) standardised tests are focussed on rote memory.
- 20.** The early identification of special children is important to
 (1) prevent secondary disabilities
 (2) discourage their self-efforts to be at par with normal children
 (3) persuade them to attend special schools
 (4) help them to cope with their special status
- 21.** Which one of the following principles facilitates inclusive education?
 (1) Children with IQ 80 and above can learn and benefit from normal education.
 (2) Special children if included in normal classroom further lag behind as performance of the other students will frustrate them.
 (3) Individual differences in students is a major problem for a general teacher.
 (4) The views of students should be given due importance.
- 22.** The following are the instructional strategies except
 (1) Contextualizing instruction
 (2) Providing learner control of instruction
 (3) Observing patiently the activities of students done by them during learning
 (4) Assessing learning
- 23.** Misbehaviour at school may reflect the _____ to _____.
 (1) urge; wield power
 (2) need; establish social identity
 (3) desire; leave school
 (4) pressure; relieve the bottled up feelings
- 24.** Problem Solving is not
 (1) goal directed
 (2) a skill that can be learned and practiced
 (3) about numerical ability
 (4) based on the understanding and use of sequenced steps
- 25.** The dominant element of emotion is
 (1) feeling
 (2) motive
 (3) goal
 (4) success
- 26.** Which of the following statements about emotions is incorrect ?
 (1) Emotional development is an orderly process in which complex emotions unfold from simpler ones.
 (2) Because emotions are subjective, they are difficult to study.
 (3) Emotions depend on consciousness.
 (4) Learning theorists explain emotions in terms of how they serve people's survival and well-being.
- 27.** Abhimanyu, a student from economically weaker section takes admission in class IV of a public school under RTE-Act. After some time co-students of Abhimanyu start bullying him for his poor background. As a teacher what should you do in this situation if you are following the Kohlberg Theory of Moral Development ?
 (1) Convey it to students that they will be punished if they continue bullying Abhimanyu.
 (2) Counsel students about accepting Abhimanyu as their fellow students.
 (3) Ask Abhimanyu to avoid the students who bully him.
 (4) Request principal to arrange a decent dress and pair of shoes for Abhimanyu.
- 28.** Which of the following skills should be stressed more in mentally under-developed children?
 (1) Communicative skills
 (2) Numerical skills
 (3) Adaptation skills
 (4) Life skills

- 29.** Visually challenged students will get maximum support if
 (1) their learning takes place through talks delivered by teachers.
 (2) their survival strategies are strengthened.
 (3) their social skills are enhanced to get maximum support from peers.
 (4) software assisted Braille script is taught.

Concept of inclusive education and unde...

- 30.** Special education
 (1) caters to the need of all students.
 (2) caters to the need of general teachers.
 (3) helps differently abled students to master a skill.
 (4) helps differently abled students to relate with others in a better way.

Concept of inclusive education and unde...

Basic processes of teaching

PART - II : MATHEMATICS

- 31.** Ten thousands + ten ones + ten tens equals
 (1) 10110 (2) 11010
 (3) 10011 (4) 101010
- 32.** Which one of the following is not, correct?
 (1) 7 metres 10 centimetres = 710 centimetres.
 (2) Half of one half = one-third of three quarters
 (3) 2 kg 112 g = 2112 g
 (4) 3 L 60 mL = 360 mL

Time x

- 33.** Number of minutes is 10 days is equal to the number of seconds in
 (1) 2 hours (2) 3 hours
 (3) 4 hours (4) 5 hours

Time x

- 34.** Perimeter of a square and a rectangle are equal. If the perimeter of the square is 40 cm and length of rectangle is 2 cm more than the side of the square, then the area, in square cm, of the rectangle is
 (1) 48 (2) 72
 (3) 96 (4) 100

Teaching learning strategies

Assessment strategies for mat...

- 35.** Sania bought a battery. She read on it "Life : 4200 hours". She uses it throughout day

- and night. How many weeks will the battery run ?
 (1) 28 (2) 25
 (3) 24 (4) 21
- 36.** Internal length, breadth and height of a rectangular box are 15 cm, 9 cm and 10 cm respectively. How many such boxes are needed to pack 6750 centimetre cubes?
 (1) 6 (2) 5
 (3) 4 (4) 3

Word problem x

- 37.** The weight of 18 gulabjamun is one kilogram. If 16 gulabjanun can be packed in one box, then the number of boxes need to pack 40 kg gulabjamun is
 (1) 40 (2) 42
 (3) 45 (4) 48

Word problem x

- 38.** In a hockey match between School A and School B, School A scored 11 goals and School B scored 3 goals. What fraction of the total goals did School A score?

- (1) $\frac{3}{14}$ (2) $\frac{8}{11}$
 (3) $\frac{11}{14}$ (4) $\frac{11}{3}$

- 39.** Number of degrees in five and two-third of a right angle is
 (1) 510 (2) 490
 (3) 486 (4) 480

Other mathematical Pedagogy Concepts

- 40.** Rohan of Class II can do the skip counting correctly. In which developmental phase of number is he?
 (1) Emergent phase
 (2) Matching phase
 (3) Quantifying phase
 (4) Partitioning phase

- 41.** A Class IV Maths Test has a question "Convert the fraction

- $\frac{5}{6}$ into decimal." The question

Teaching learning strategies

Assessment strategies for mat...

- aims to test the students'
 (1) knowledge of decimal facts.
 (2) understanding of concepts of fraction and decimal.
 (3) procedural skill of converting fraction into decimal.

- (4) skill of exploring the decimal equivalent of given fraction by drawing paper grid of 10×10 .

- 42.** It is observed that children use various methods of problem-solving strategies like
 (a) Counting
 (b) Direct Modelling
 (c) Number facts
 Sequence from which children pass through while developing problem solving strategies is
 (1) (a) $\rightarrow$ (b) $\rightarrow$ (c)
 (2) (b) $\rightarrow$ (c) $\rightarrow$ (a)
 (3) (c) $\rightarrow$ (a) $\rightarrow$ (b)
 (4) (b) $\rightarrow$ (a) $\rightarrow$ (c)

- 43.** Number sense in the primary school is always accompanied with developing operation sense. Which of the following statement cannot be referred as component of operation sense?

- (1) Determining the operation to be used in given situation.
 (2) Recognizing that the same operation can be applied in different problem situations.
 (3) Realizing the operations' effect on numbers.
 (4) Comparing the numbers and quantities.

- 44.** Mr. Jain draws the following figure on the blackboard :

Teaching learning strategies	
Lt.	
$\frac{1}{2}$	

Wall

Then he posed a problem to the students "If ( ) It. paint is required to paint ( ) of a wall, how much paint would be require? to paint complete wall?" Mr. Jain wants to expose the students to problems based on

Teaching learning strategies...

(1) product of fractions.

(2) division of whole number by a fraction.

(3) division of fraction by a fraction.

(4) fraction divided by a whole number.

45. A child studying in Class IV exhibits difficulty in sorting, recognizing patterns, orientating numbers and shapes, telling time, measuring etc.

The child may be

Assessment strategies for maths

(1) suffering from dyslexia

(2) suffering from dyscalculia

(3) suffering from dysgraphia

(4) suffering from attention deficit disorder

46. A teacher introduced the concept of perimeter in Class V. She used lots of geometrical cut-outs and asked the children to measure all around. To assess the understanding of concept she asked the following question :

Assessment strategies for maths

Ravi is running on footpath of a square shaped park of length 10 metres. How much distance Ravi covered in one round?

Children were not able to respond to this question. The reason may be

(1) children have not understood at all the concept of perimeter.

(2) there is gap in instructional objective and assessment objective.

(3) children were not able to understand the language of question.

(4) children of Class V are too young to understand this type of problem.

47. Students struggle with estimation as

(1) they are not able to measure accurately.

(2) they are not able to differentiate between two units.

(3) they are not having much experience with different units.

(4) they are not skilled enough to use ruler.

48. Teacher conducted an oral assessment in class and found that Harish can speak definition of all type of numbers - odd, even, prime and composite accurately but not able to identify the numbers accurately, when given a set of numbers. Teacher reports that Harish

(1) has good memory, but lacks practice.

(2) has good memory, but lacks concentration.

(3) has good memory, but lacks conceptual understanding.

(4) has good memory, but lacks analytical ability:

49. Rubrics of assessment to check the concept of shapes in Class II, shall be

(1) can draw shapes accurately, knows the number of sides in each polygon.

(2) can draw shapes accurately and can name them correctly.

(3) can draw the right shape, can sort out the shape, can tell its number of sides, edges and vertices accurately.

(4) can tell the name of given shape, differentiate between a circle and a polygon, can identify its parallel or nonparallel sides.

50. Major aspect of enquiry based lesson plan is

(1) Exposition

(2) Exploratory tasks

(3) Extended learning tasks

(4) Cross-curricular integration

51. Following ICT tools can be effectively used for exploratory tasks in geometry class

(1) **Geo-gebra software**

Mathematical Tools and their applications

(2) Calculator

(3) Video links

(4) Cartoon strip software

52. 'Algebra Tiles' are used to teach

(1) Factorisation of quadratic expressions

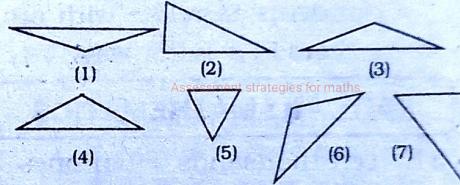
(2) Exponents

(3) Square roots and cube roots

(4) Graphing of linear equation

53. Teacher gave following sorting activity in class :

Classify the following triangles according to their angles :

This sorting activity is

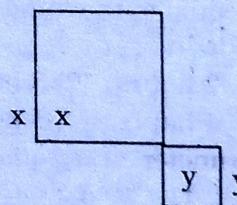
(1) closed – ended task

(2) open ended task

(3) creative task

(4) reflective task

54. To remove the error committed by students in writing $(x + y)^2 = x^2 + y^2$ instead of $(x + y)^2 = x^2 + y^2 + 2xy$, teacher used the algebra tiles followed by square completion worksheet: Teacher is perceiving that error is due to

(1) reading disability

(2) writing disability

(3) poor concept formation

(4) psycho-motor disability

55. What should be subtracted from the product 101×101 to get 10101?

(1) 102 (2) 101

(3) 100 (4) 99

56. The number of factors of 18 is
 (1) 4 (2) 5
 (3) 6 (4) 7
57. The sum of place values of 4 in 6403 and 3640 is
 (1) 8 (2) 404
 (3) 443 (4) 440
58. (Smallest common multiple of 6, 9, 12) – (Smallest common multiple of 4, 6, 8) is equal to
 (1) 6 (2) 12
 (3) 18 (4) 24
59. How many $\frac{1}{10}$ are there in $\frac{3}{5}$?
 (1) 8 (2) 6
 (3) 4 (4) 2
60. When 71777 is divided by 7, the remainder is
 (1) 1 (2) 3
 (3) 5 (4) 6

**PART – III :
ENVIRONMENT STUDIES**

61. Select the true characteristics of tigers.
 (A) The ears of a tiger can move in different directions to catch the sounds from all around.
 (B) A tiger cannot see at all at night.
 (C) A tiger makes different sounds for different purposes.
 (D) The roar of a tiger can be heard only upto 500 metres.
 (1) A, C, D
 (2) A, C
 (3) B, C
 (4) A, B, D
62. In our country there is a law on child marriage. This law has strictly fixed the minimum age of marriage which is
 (1) 18 years for girls and 21 years for boys
 (2) 18 years for both
 (3) 21 years for both
 (4) 16 years for girls and 19 years for boys

63. Pitcher plant (Nepenthese) is a special kind of plants which trap and eat frogs, insects and even mice. This plant has a special smell that attracts these organisms. In our country this plant is found in
 (1) Manipur
 (2) Mizoram
 (3) Assam
 (4) Meghalaya
64. Select from the following a list of animals which live in our houses.
 (1) Spider, rat, cockroach, lizard
 (2) Spider, lizard, cockroach, pigeon
 (3) Cockroach, ant, rat, bat
 (4) Rat, spider, lizard, squirrel
65. Select a group containing products obtained from petroleum.
 (1) Petrol, diesel, biogas
 (2) Wax, coal tar, grease
 (3) Petrol, kerosene, charcoal
 (4) L.P.G., petrol, biogas
66. A portion of railway time table for the route of an express train is given below:
S. No.	Station Name	Arrival Time	Departure Time	Distance k.m.	Day
5	Valsad	17.23	17.25	598	1
6	Bhiwani Road	21.10	21.20	772	1
7	Madgaon	7.35	7.45	1509	2
- As per above information the distance between Bhiwandi Road and Madgaon and the time taken to cover this distance by the express train respectively are
 (1) 1509 km; 10 hours 30 minutes
 (2) 1509 km; 10 hours 25 minutes
 (3) 911 km; 10 hours 20 minutes
 (4) 911 km; 10 hours 15 minutes
67. Most rice grows in Kalahandi district. This district is a part of

- (1) West Bengal
 (2) Odisha (Plants, Direction and Map related)
 (3) Jammu and Kashmir
 (4) Andhra Pradesh
68. King Ghadsi of Jaisalmer got a lake Ghadsisar made 650 years ago. It was spread over many kilometres and made in such a way that the water collected in rainy season could be used throughout the year. Ghadsisar is no more in use but its structure can be seen in
 (1) Haryana
 (2) Gujarat
 (3) Rajasthan (EVS STUDY, Environment and Map related)
 (4) Madhya Pradesh
69. After break while teaching EVS, if students are not taking interest what will you do?
 (1) Take the children to playground.
 (2) Change the topic immediately.
 (3) Change their seats and put their head down on desk.
 (4) Use audio-visual aids
70. At primary stage assessment should consist of:
 (1) half-yearly and annual examination
 (2) weekly home and class assignments
 (3) continuous teacher observations to be shared with learners and parents.
 (4) formal tests and games done every week.
71. The skills required to read a map includes
 (1) excellent communication skills to draw out the expressive ability
 (2) ability to understand relative position of places, distances and directions.
 (3) excellent drawing and painting skills.
 (4) ability to use calculations and sketch positions.
72. Which of the following is considered a motivated EVS class?
 Concepts approaches and Learning strategies, TLM, Education and learning

- (1) Maximum attendance in the class.
 (2) Remedial work given by the teacher.
 (3) Questioning, experimenting and brainstorming done in the class.
 (4) Pin drop silence in the class.
- 73.** After being taught about the diversity of animals in India the students of primary class were taken to zoo by a school. This would help the students
 (1) to co-relate classroom learning to real life situations.
 (2) to develop respect for animals.
 (3) to develop skills for environment and animal protection.
 (4) have fun and for recreation.
- 74.** Student of fifth grade with visual deficiency should be
 (1) excused to do a high level work.
 (2) I helped with his/her routine work by parents and friends.
 (3) treated normally in the classroom and provided strong support through Audio CDs.
 (4) Given special treatment in the class.
- 75.** Learning can be enriched if
 (1) situations from the real world are brought into the class in which students interact with each other and teacher facilitates.
 (2) more and more teaching aids are used in the class.
 (3) teachers use different types of lectures and explanations.
 (4) due attention is paid to periodic tests in the class.
- 76.** Kritika who does not talk much at home, talks a lot at school. She actively takes part in discussions in the class room. It shows that
 (1) a school is the place where her thoughts gets acknowledged.
 (2) teachers demand that children should talk a lot at school.
 (3) she does not like her home at all.
 (4) the school is not able to maintain discipline in Kritika's class
- 77.** Which of the following factors is not considered the sign of 'being gifted'?
 (1) Having creative ideas
 (2) Novelty in expressions
 (3) Curiosity
 (4) Memorize a lot of material quickly
- 78.** Education of children with special needs should be provided
 (1) along with normal children.
 (2) in special schools in presence of parents.
 (3) by general teachers in special school.
 (4) by special teachers in special schools.
- 79.** A child in a class responds to new situations on the basis of the response made by him/her in a similar situation as in the past. This is related to
 (1) 'Law of Analogy' of learning not from piaget group
 (2) 'Law of Effect' of learning
 (3) 'Law of Attitude' of learning process
 (4) 'Law of Readiness' of learning
- 80.** A teacher can identify a stressed child when the child shows the following behaviour:
 (1) Aggressive behaviour
 (2) Mistakes in learning
 (3) Excessive talking
 (4) Hyperactivity
- 81.** In a class about five students are not doing well in EVS. Which of the following strategy should a teacher apply to help them understand the subject and develop interest in it ?
 (1) Make them sit in the first row and supervise their work constantly.
 (2) Ensure that they attend the school regularly.
 (3) Give them additional assignments to do at home.
 (4) Make them do hands on activities and small activities or experiments on their own to understand the concept better.
- 82.** Motivation, in the process of learning
 (1) sharpens the memory of learners
 (2) differentiates new learning from old learning
 (3) makes learners think unidirectionally
 (4) creates interest for learning among young learners
- 83.** Which one of the following would be the most suitable pedagogical method for an EVS class ?
 (1) Based only on experiments
 (2) Based only on lectures
 (3) Examination oriented
 (4) Participative and discussion based
- 84.** Which among the following can find his female from many kilometers away by her smell?
 (1) Ants
 (2) Mosquitoes
 (3) Silkworms
 (4) Honeybees
- 85.** Study each set of terms and identify the odd set.
 (1) Goat, milk, meat
 (2) Hen, meat, egg
 (3) Cow, milk, butter
 (4) Plants, vegetable, buttermilk
- 86.** On the map of India, with regard to Delhi the directions of Jharkhand and Rajasthan respectively are
 (1) East, West

- (2) East, South
- (3) West, East
- (4) West, South

87. Select the correct statement about honeybees.

- (1) Queen bee does not lay eggs. Animals
- (2) In a hive there are more males than the females.
- (3) The worker-bees work all the day.
- (4) The main role in the hive as a worker is performed by the male bees.

88. The demand of cabbage and pea for food is increasing day-by-day in our country. These two came to our country from

- (1) Europe
- (2) South Africa
- (3) South America
- (4) Egypt

89. Select the one which is different from others.

- (1) Petrol and Petrol
- (2) Diesel
- (3) L.P.G
- (4) Coal

90. Today most of us cannot think of food without chillies. Chillies were brought by traders to our country from

- (1) Afghanistan
- (2) Egypt
- (3) South America
- (4) Indonesia

**PART - IV :
LANGUAGE - I (HINDI)**

निर्देश (91-96) : कविता को पढ़कर निम्नलिखित प्रश्नों में सबसे उचित विकल्प चुनिए।

सुनता हूँ मैंने भी देखा,
काले बादल में हँसती चाँदी की रेखा।
काले बादल जाति-द्वेष के,
काले बादल विश्व-क्लेश के,
काले बादल उठते पथ पर
नवस्वतन्त्रता के प्रवेश के।
सुनता आया हूँ, है देखा
काले बादल में हँसती चाँदी की रेखा।
(चाँदी की रेखा, सुमित्रानन्दन पन्त)

91. “काले बादल में रहती चाँदी की रेखा।”
पर्कित का भाव है

(1) बादलों के टकराने से बिजली चमकती है

(2) अँधेरे के बाद प्रकाश आता है

(3) काले बादलों में चाँदी की रेखा रहती है

(4) विपत्तियों के बीच आशा की किरण दिखाई देती है

92. ‘काले बादल’ प्रतीक है ..... के।

(1) मानसून द्वारा आने वाली खुशहाली

(2) तूफान (3) गर्मी से मुक्ति

(4) जातिगत वैमनस्य

93. ‘काले बादल में रहती चाँदी की रेखा’ में कौन-सा अलंकार है?

(1) उत्प्रेक्षा अलंकार

(2) श्लोष अलंकार

(3) उपमा अलंकार

(4) रूपक अलंकार

94. निम्न में से ‘बादल’ का पर्यायवाची शब्द नहीं है

(1) घन (2) पयोधर

(3) जलज (4) जलद

95. ‘स्वतन्त्रता’ का विलोम शब्द है

(1) परतन्त्रता (2) परवीनता

(3) परतन्त्र (4) गुलाम

96. कवि क्या सुनने और देखने की बात कहता है?

(1) आशा की किरण को

(2) निराशा को

(3) बादलों को

(4) बिजली को

निर्देश (97-105) : गद्यांश को पढ़कर निम्नलिखित प्रश्नों में सबसे उचित विकल्प चुनिए।

मुझे मालूम नहीं था कि भारत में ‘तिलोनिया’ नाम की भी कोई जगह है, जहाँ हमारे देश के समसामयिक इतिहास का एक विस्मयकारी पन्ना लिया जा रहा है, उस वक्त तक तिलोनिया के बारे में मुझे इतनी ही जानकारी थी कि वहाँ पर एक स्वावलम्बी विकास-केन्द्र चल रहा है, जिसे स्थानीय ग्रामवासी, स्त्री-पुरुष मिल-जुलकर चला रहे हैं। मुझे वहाँ जाने का अवसर मिला। बस्ती क्या थी, कुछ पुराने और कुछ नये छोटे-छोटे घरों का झुरमुट थी।

वहाँ एक सज्जन ने बताया कि एक सुशिक्षित तथा उसके दो साथियों टाइपिस्ट तथा फोटोग्राफर ने मिलकर वर्ष 1972 में इस संस्थान की स्थापना की। संस्थान का नाम था, सामाजिक कार्य तथा शोध-संस्थान (एस. डब्ल्यू. आर. सी.)।

मेरे मन में संशय उठने लगे थे। आज के जमाने में वैज्ञानिक उपकरणों की जानकारी के बल पर ही तरक्की की जा सकती है। उससे हटकर और अवहेलना करते हुए भी नहीं की जा सकती है। एक पिछड़े हुए गाँव के लोग अपनी समस्याएँ स्वयं मुलझा लेंगे, यह असम्भव था। वह सज्जन कहे जा रहे थे ‘हमारे गाँव आज नहीं’ बसे हैं। इन गाँवों में शताव्दियों से हमारे पूर्वज रहते आ रहे हैं।

पहले जमाने में भी हमारे लोग मूँझे और पहलकदमी के बल पर ही अपनी दिक्कतें मुलझाते रहे होंगे। जरूरत इस बात की है कि हम शताव्दियों की इस परम्परागत जानकारी को नष्ट न होने दें। उसका उपयोग करें।” फिर मुझे समझाते हुए बोले “हम बाहर की जानकारी से भी पूरा-पूरा लाभ उठाते हैं, पर मूलतः स्वावलम्बी बनना चाहते हैं स्वावलम्बी, आत्मनिर्भर” मुझे बार-बार गाँधी जी का जिक्र किया तो वह बड़े उत्साह से बोले “आपने ठीक ही कहा।”

यह संस्थान गाँधीजी की मान्यताओं के अनुरूप ही चलता है सादापन, कर्मठता अनुशासन, सहभागिता। यहाँ सभी निर्णय मिल-बैठकर किए जाते हैं। आत्म-निर्भरता .....।” आत्म-निर्भरता से मतलब कि ग्रामवासियों की छिपी क्षमताओं को काम में लाया जाए और गाँधी के अनुसार, ग्रामवासी अपनी अधिकांश बुनियादी जरूरत की वस्तुओं का उत्पादन स्वयं करें .....।

(एक तीर्थ यात्रा, स्रोत: भीष्म साहनी)

97. सामाजिक कार्य तथा शोध-संस्थान की स्थापना का उद्देश्य था

(1) उन्हें स्वावलम्बी, आत्मनिर्भर बनाना

(2) उन्हें प्राचीन परम्पराओं से परिचित कराना

(3) ग्रामवासियों को देश-विदेश की जानकारी प्रदान करना

(4) उन्हें केवल अनुशासित करना

98. लेखक का मानना था

(1) ग्रामवासियों को अपनी समस्याएँ स्वयं सुलझाने की आदत है

(2) आधुनिक समय में वैज्ञानिक उपकरण और जानकारी से कटकर या उसकी अवहेलना करके तरक्की नहीं की जा सकती है

(3) आधुनिक समय में वैज्ञानिक उपकरणों और जानकारी के बल पर ही तरक्की नहीं की जा सकती है

- (3) बच्चों की मातृभाषा का ही सदैव प्रयोग किया जाना चाहिए
 (4) बच्चों की मातृभाषा का प्रयोग वर्जित होना चाहिए
- 120.** भाषा के व्याकरण की समझ को
- केवल लघुतर प्रश्नों के माध्यम से आँका जाना चाहिए
  - निरन्थात्मक प्रश्नों के माध्यम से आँका जाना चाहिए
  - सन्दर्भपरक प्रश्नों के माध्यम से आँका जाना चाहिए
  - केवल वस्तुनिष्ठ प्रश्नों के माध्यम से आँका जाना चाहिए।

**PART-V:
LANGUAGE-II (ENGLISH)**

Directions (121-129) : Read the passage given below and answer the questions that follow by selecting the most appropriate option.

Nammescong Creek flowed into the backs of my thighs as I fished, pausing between casts to secure my balance in the current and admire a new batch of pale yellow mayflies lift from the stream. Over my shoulder, the Sun dropped into a farmer's cornfield, the final patch of orange light on the water enough for me to spot the small, vaguely metallic object at my feet. Retrieving it, I ran my thumb over its raised lettering, rubbing away the mud and a string of algae. A name appeared, along with an expiration date June, 1984. I had discovered arrowheads here in the past, so it didn't seem misplaced to find a tool used by modern man to obtain a meal.

I took a moment to consider how the card had come to rest in the bed of the Nammy. I thought may be there was a story in it. I was curious to know if the owner had lost his wallet while fishing, the whole trip ruined the second he'd inventoried his cash or dug out his license for a game warden. Over time, the leather would've rotted into fish food, with the scoured plastic remaining. I wondered how many miles the card might have ridden on spring floods over the past

quarter of a century. For all I knew, he could've been robbed, the thieves stripping out the money and tossing the billfold away later as they crossed a bridge.

Looking him up and phoning, I recited the card number and issuing bank. He laughed, recalling it as the first credit account he'd ever taken out, a line of imaginary cash in those years when he had no real money. But that finally changed, he explained, after an industrial accident cost him his left eye, the payoff from the plant enabling him to retire 8 years earlier than expected and move to a small hobby farm in Southern Virginia. He told me a glass eye wasn't his style, so he had taken to wearing an eyepatch, which his wife still hates and his grandchildren aged 3, 5 and 7, have always loved, as it makes grandpop look like a pirate. He called them his miracle grandbabies, born to a daughter who struggled with alcohol and drug addiction for years, her rock-bottom in 1984, a year before she cleaned up for good. But in the end, the man couldn't remember ever losing his wallet, either by accident or theft. He said he'd never fished the Nammy, that, in fact, he'd always thought the sport A little boring, and so I came to realise there was no story here.

121. "Flowed into the backs of my thighs" informs the reader that the narrator was fishing while

- sitting on the river bank
- his legs were hanging in the river
- standing in the river
- walking across the river

122. 'Scoured' means

- drenched
- cleaned
- bent shapeless
- discoloured

123. ".... a tool used by modern man to obtain a meal" in this context is a/some

- fishing rod
- money
- coins
- credit card

124. 'The whole trip' was ruined because of the

- sudden appearance of mayflies
- loss of the wallet, for its 'owner' who had given up his/her holiday
- orange sunlight falling "on the water thereby disturbing the fish
- narrator's attention being diverted by his find

125. By 'looking him up', the narrator

- referred to a telephone directory
- attempted to meet the 'owner' personally
- called him up through an operator
- found out about him through various sources

126. 'A small hobby farm' would be

- an open space where rare animals are cared for
- a small zoo in the backyard
- a commercially successful farm
- a farm run without any profit

127. The 'owner's' daughter had cleaned up by

- getting married
- having two children
- giving up a destructive lifestyle
- choosing to stay with her parents

128. There was no story because

- what he found out showed that the 'owner's' life lacked adventure
- he was disappointed that the 'owner' was well to do
- the 'owner' did not share his interest in fishing
- the reality did not live up to his imagination

129. A word in the story that means 'soar' is

- born
- lift
- plant
- rub

Directions (130 –135) : Read the passage given below and answer the questions that follow by selecting the most appropriate option.

The No Child Left Behind Act of 2001 has served as a catalyst in many school improvement efforts. Schools in the United States are responding to meet the challenges of these improvement efforts, although in doing so, some are caught in a decision-making and funding quagmire. They ask, "How can we best support teachers so that all students can succeed?" Using technology as a means of closing achievement gaps is one option schools are considering more purposefully and effectively. This includes using assistive technologies for students with special needs and creating a systemic approach to change that benefits all students, including sub-groups.

Assistive technologies are technologies that support students with disabilities, of which a total of 6.5 million were being served through the Individuals with Disabilities Education Act of 1997. This Act defines an assistive technology device as "any item, piece of equipment, or product system, whether acquired commercially off the shelf, modified, or customised, that is used to increase, maintain, or improve functional capabilities of a child with a disability." Regardless of their previous experience, many administrators and educators are expected to be change agents of school improvement efforts today and be well versed and knowledgeable about assistive technologies, despite the fact that the definition of assistive technology is so broad and the field is relatively new.

130. "Schools found themselves in a funding quagmire." Here, 'quagmire' means

- (1) boggy area
- (2) isolation
- (3) indebtedness
- (4) quicksand

131. According to this report, 'achievement gaps' can be closed by

- (1) investing on more reference books in the library
- (2) conducting after school special classes for weak students
- (3) getting more financial support from the government
- (4) recruiting and training moral personnel to help the special needs children

132. Functional capabilities constitute the

- (1) ability to go for higher studies
- (2) the skills to cope with everyday challenges
- (3) the determination to succeed
- (4) exceptional talent in academic or literary activities

133. A 'product system' here means

- (1) services or financial investments that are not commercially value-adding
- (2) important resources not available to the disabled persons
- (3) special training equipment designed for disabled children
- (4) products that are freely accessible to schools only

134. Find a word in the report that means 'widely circulated'.

- (1) Systemic
- (2) Achievement
- (3) Product
- (4) Change

135. The antonym for the word 'hindering' would be

- (1) challenge
- (2) disability
- (3) assistive
- (4) customised

DIRECTIONS (Q.Nos.136 - 150)

150) Answer the following questions by selecting the most appropriate option.

136. I loved Ophelia : forty thousand brothers Could not, with all their quantity of love Make up my sum'.

The phrase '... forty thousand brothers' illustrates a figure of speech called

- (1) imagery
- (2) personification
- (3) hyperbole
- (4) allegory

137. The homonym of bier' is

- (1) bear
- (2) beer
- (3) bare
- (4) bar

138. A rhetorical question is asked

- (1) to gather personal information
- (2) to clarify a concept
- (3) for the sake of effect with no answer needed
- (4) to get a feedback about what others think about your speech/writing

139. An example of linking adverbials is

- (1) the
- (2) these
- (3) so
- (4) your

140. Language acquisition

- (1) requires the memorisation and use of necessary vocabulary
- (2) involves a systematic approach to the analysis and comprehension of grammar as well as to the memorisation of vocabulary
- (3) refers to the process of learning a native or a second language because of the innate capacity of the human brain
- (4) is a technique intended to simulate the environment in which children learn their native language

141. According to NCF 2005, learning of English aims

- (1) to enable knowledge acquisition through literacy and its development into an instrument of abstract thought
- (2) to subsume the languages that a child acquires naturally from her/his home and social environment.

- (3) to introduce standard sign language in English for children with language related impairments
- (4) to provide adequate facilities at the state level for instruction in English at the primary stage of education
- 142.** 'While listening' means a stage
- when students are listening for pleasure
  - when students are listening to a recording of a natural conversation
  - where the students attempt a listening task
  - when a listening activity is introduced
- 143.** Student A and Student B ask and answer questions to complete a worksheet. This is –
- an information transfer activity
  - a role play
  - an information gap activity
  - a controlled interview
- 144.** Criteria of assessment is a/are
- guidelines with marking scheme
  - question-wise distribution of marks
  - general impression of a student's ability
  - scoring key
- 145.** In the word 'scarce', the phonetic transcription for 'a' is
- /e/
  - /ea/
  - /ie/
  - /ae/
- 146.** Notes can be made using a flowchart or a web diagram. The study skill involved is
- storing
  - summarising
  - retrieving
  - gathering
- 147.** The students make mistakes while playing a grammar game. The teacher should
- call aside the erring student and offer some guidance
  - call aside the student incharge in the group and instruct him/her to guide the students

- (3) quietly note down the mistakes and hold a remedial class for the erring students
- (4) quietly note down the mistakes and discuss them with the class after the activity
- 148.** What is taught is not what is learnt because
- a teacher or learner can never fully master any discipline
  - students pay attention during informal discussion
  - a teacher's socio-economic level may differ widely from the students'
  - students possess different abilities, personalities and come from a variety of backgrounds
- 149.** Learners are familiar with the concept 'cyberspace' due to their cognitive overload. Therefore, learners
- may end up studying more meaningful topics in class
  - may explore their own interests according to their own experience, background and perspective while spending considerable time navigating for content
  - usually omit studying prescribed but important topics
  - may be exposed to a sequential and cohesive expository presentation
- 150.** Constructivism is a theory where students
- study a variety of dissimilar samples and draw a well founded conclusion
  - form their own understanding and knowledge of the world, through experiencing things and reflecting on those experiences
  - are facilitated by the teacher and use a variety of media to research and create their own theories
  - construct their own learning aids, thereby gaining hands-on experience

Short Answer

PART - I : CHILD DEVELOPMENT

1. (3)	2. (2)	3. (2)	4. (2)
5. (3)	6. (3)	7. (3)	8. (3)
9. (3)	10. (3)	11. (2)	12. (1)
13. (3)	14. (4)	15. (1)	16. (4)
17. (3)	18. (2)	19. (2)	20. (1)
21. (1)	22. (3)	23. (4)	24. (3)
25. (1)	26. (4)	27. (1)	28. (3)
29. (3)	30. (4)		

PART - II : MATHEMATICS

31. (1)	32. (4)	33. (3)	34. (3)
35. (2)	36. (2)	37. (3)	38. (3)
39. (1)	40. (3)	41. (3)	42. (1)
43. (4)	44. (3)	45. (2)	46. (4)
47. (3)	48. (3)	49. (2)	50. (2)
51. (1)	52. (4)	53. (1)	54. (3)
55. (3)	56. (3)	57. (4)	58. (2)
59. (2)	60. (4)		

PART - III : ENVIRONMENT STUDIES

61. (3)	62. (1)	63. (4)	64. (1)
65. (2)	66. (2)	67. (2)	68. (3)
69. (4)	70. (3)	71. (2)	72. (3)
73. (1)	74. (3)	75. (1)	76. (1)
77. (4)	78. (1)	79. (1)	80. (1)
81. (4)	82. (4)	83. (4)	84. (3)
85. (4)	86. (1)	87. (3)	88. (1)
89. (4)	90. (3)		

PART - IV : LANGUAGE-I (HINDI)

91. (4)	92. (4)	93. (3)	94. (3)
95. (1)	96. (1)	97. (1)	98. (2)
99. (1)	100. (2)	101. (4)	102. (4)
103. (1)	104. (2)	105. (4)	106. (2)
107. (1)	108. (1)	109. (4)	110. (2)
111. (3)	112. (3)	113. (1)	114. (3)
115. (2)	116. (1)	117. (4)	118. (2)
119. (1)	120. (3)		

PART - V: LANGUAGE-II (ENGLISH)

121. (3)	122. (2)	123. (4)	124. (2)
125. (1)	126. (4)	127. (3)	128. (4)
129. (2)	130. (4)	131. (4)	132. (2)
133. (3)	134. (1)	135. (3)	136. (3)
137. (2)	138. (3)	139. (3)	140. (4)
141. (1)	142. (4)	143. (1)	144. (3)
145. (2)	146. (2)	147. (4)	148. (4)
149. (2)	150. (2)		

12 nov paper 1

ভাগ IV

ভাষাভার্যা I

অসমীয়া

নির্দেশ : তলৰ পৰিহেছদটো ভালদৰে পথ / পৰিহেছদৰ পথ / পৰিহেছদৰ উত্তোলনে। ছাটা প্ৰশ্ন আৰু প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল্প উত্তৰ দিয়া আছে / তাৰ পৰা অতি উপগ্ৰহ বিকল্প চিহ্নিত কৰি প্ৰশ্নৰেৰ উত্তৰ কৰা।

প্ৰাঙ্গ-এতিহাসিক মুগ

প্ৰিয়াৰ সৃষ্টি-পাতনিৰ কোন মুগত কোন কৰিবলৈ থৰিলে ।

অতীজত মানৱ-জন্মৰ সূৰ্যোগত হৈছিল সেই কথা এতিয়াও অকৰকৰণ গৰ্ভত । ইন্দ্ৰু প্ৰাচীন শাস্ত্ৰসিদ্ধি অন্যান্য জীৱ-সৃষ্টিৰ পাহতহে মানৱ-সৃষ্টি বুলি দিয়া আছে । প্ৰাচীনতৰিদি পশ্চিমসকলে সিঙ্গান কৰিবে, বৰ্তমানে সমসাৰৰ ডিবেত যিমানবিলাক প্ৰাণী দেখা যায়, সেই সকলো প্ৰাণীৰ পাহতহে মানুহৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছিল । ভৃত্যৰিদি পশ্চিমসকলেও পৃথিবীৰ বহসক বিভক্ত কৰি শ্ৰেণী মুগৰ অস্ত-ভাগত মানুহৰ জন্ম হৈছিল বুলি অৱৰহণ কৰিব।

মানুহৰ আদি বাসস্থান কত আছিল, সেই কথা লৈও নানা পশ্চিমত নামত প্ৰকাশ কৰে । সিঁতে প্ৰথমে কোন কৃ-খণ্ডপুৰা ওলাই সমত পৃথিবীতে সিচৰিত হৈ পৰিল, একে ঠাইতে উপজিল নে ঠায়ে ঠায়ে একে সময়তে জন্ম লাভ কৰিছিল ইত্যাদি কথা এতিয়াও সুনীমাংসিত হৈ উঠা নাই ।

আদিম মানুহবিলাক আদিতে কি খাই জীয়াই আছিল, সেই কথাও নিশ্চয়কৈ জনা দেয়ায় । ভৃত্যৰিদি আৰু প্ৰাচীনতৰিদি পশ্চিমসকলে হিৰ কৰিবে যে, মানু-জাতি আদিতে উত্তিজ্ঞোজী আছিল । যেতিয়া বহু কাল পাহত, ফল-মূল, শাক-

পাচলৰ অভাৱ হৈ আছিল, তেতিয়া মানুহে আন শ্ৰেষ্ঠত (প্ৰশ্ন ১১ৰ পৰা ১৬টো) ছাটা প্ৰশ্ন আৰু প্ৰতিটো লক্ষ্য কৰিছিল, কিন্তু সেইবোৰ প্ৰাণীৰ দৰে সিঁতেৰ চোকা নথ-নীৰ্ত নথকৰত, সিঁতে অলপ বুকি খটোৰ লগত পৰিল । সিঁতে তেতিয়া দলি, শিলগুটি বা শিলৰ চূঁচা আদিতে প্ৰশ্ন অৱলম্বন কৰি দেইবোৰকে ক্ৰমাং উন্নত কৰি অস্ত-শক্রকণে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ থৰিলে ।

তেওঁলোকে এই অস্ত-শক্রবোৰেৰেই পশ্চ-পক্ষী মৰি, দেইবোৰ কেঁচা মঙ্গ খাই জীৱন প্ৰতাইছিল বুলি পশ্চিমসকলে অনুমান কৰে । অধিকাৰণ পশ্চিমতৰ মতে এইবোৰ আদিম অস্ত-শক্র বুলিয়ে নিৰ্কৃত হৈছে । তেতিয়া মানুহে সাধাৰণ বুকিৰে যি কৰিছিল, তাকেই যাইটো বুলি ধাৰিব লাগিব ।

আদিম মানুহবিলাকে হাবিত কাঠে কাঠে বা ধীহে ধীহে ধৰ্মী লাগি ঝুই উঠা, শিলত শিল পৰিলে ফিৰিভুতি ওলোৱা আৰণ্যে দেখিছিল । ইয়াৰ পৰাই সিঁতে কাঠে কাঠে বা বাঁদে বাঁহে ধীহি, শিলত শিল গুটিবে মৰিয়াই ঝুই তুলিবলৈ শিক্ষা কৰাটো নিতান্ত সূৰ্যৰ । এই কৃতিম উপায়ে ঝুই তোলাটোৱেই মানুহ জাতিৰ আৰিকাৰ বুলিব পাৰি । ঝুইৰ ওচৰত থাকিলে জাৰ গুচ্ছ, আৰু কোনো বা পুৰুলৈ তাৰ অন্য কপ ধৰে, তাকো লক্ষ্য কৰিছিল বুলি অনুমান হয় । সময়ত সেই ঝুইত কাঠ-বাহৰ ডাল আদিব আগ-গুৰি পুৰি টাঙেন-টোকেনসহকণে যে ব্যৱহাৰ কৰিছিল ।

আদিম মানুহবিলাক আদিতে কি খাই জীয়াই আছিল, সেই কথাও নিশ্চয়কৈ জনা দেয়ায় । ভৃত্যৰিদি আৰু প্ৰাচীনতৰিদি পশ্চিমসকলে হিৰ কৰিবে যে, মানু-জাতি আদিতে উত্তিজ্ঞোজী আছিল । যেতিয়া বহু কাল পাহত, ফল-মূল, শাক-

হৈলে আমি নিজেই সঙ্গীতজ্ঞ হ'ব লাগিব । ভগৱানক জানিবলৈ হৈলে আমি নিজেই ভগৱানৰ নিচৰা হ'ব লাগিব । সেইবোৰ বহস্যবাদিয়ে নিজেই ভগৱানৰ নিচৰা হ'বলৈ যত্ন কৰে । ভগৱান অনন্দময়, প্ৰেমময়, কৰণময় । এই জগততে যিবোৰ বস্তু বা মানুহ তেলেকুৱা, তেওঁলোকক ভগৱান বুলি বহস্যবাদিয়ে ধাৰণা কৰে । ... মানুহ জীৱৰ উদ্দেশ্যে হৈছে আলমদ লাভ কৰা । বহস্যবাদিয়ে জীৱনৰ সকলো নিবালন্দ আঁতৰাই আনন্দময় হ'বলৈ যত্ন কৰে । বহস্যবাদিজন অকল কালানিবেই নথয়, ব্যৱহাৰিকৈ । বহস্যবাদি হ'ব খুজিলৈ অকল পৰম সৌন্দৰ্য আৰু স্বীকীয় প্ৰেমৰ কথা কলেই নথয়, তেওঁলোকে সংজ্ঞাৰ প্ৰেমণ কৰিব লাগিব আৰু সদ্গুণৰ অধিকাৰী হ'ব লাগিব ।

বহস্যবাদ প্ৰধানকৈ প্ৰাচাৰ দেশসমূহৰ প্ৰধান ধৰ্মবোৰ লগত জড়িত । শ্ৰী মুগৰ আগতে শীঁচ আৰু ইজিঞ্চো এনে ভাৰ-ধাৰাৰ উত্তৰ হয় । বহস্যবাদিসকলক প্ৰাচাৰ-পাচাত্য আদি ভাগত ভগৱান সোৱাৰি । কৈয়নো বহস্যবাদৰ সুব-সকলোতে একেই । ভাৰতীয় বহস্যবাদৰ প্ৰমৰণ পুৰাব পৰাই আৰঞ্জে হৈছে । উপনিষদ, ভাগবত, নাবদ-ভজ্জস্তু আৰু শাপিতু-ভজ্জস্তু এই কৈয়েন প্ৰাচী হ'বস্যবাদী ভাৰতীয় আৰহত কৰিছে ।

বহস্যবাদৰ বিশ্লেষকসকলে বহস্যবাদৰ তিনিটা স্বত বা অৱহাৰৰ অতিৰিক্ত চিহ্নী পাইয়া । প্ৰথম অৱহাৰ ‘আৰৰ্থণ’ হিতীয় অৱহাৰ সমকক্ষতা আৰু তৃতীয় অৱহাৰ হল ‘আভিতা’ বা সম্পূৰ্ণ বিলম্বিতা । প্ৰথম অৱহাৰত বহস্যবাদিসকলে ভগৱানৰ প্ৰতি এক অৰূপ আৰৰ্থণ অনুভূত কৰে, হিতীয় অৱহাৰত তেওঁলোকে নিজেক ভগৱানৰ সমতুল্য যেন অনুভূত কৰে, নিজেৰ গুণবোৰ ঠাইত ভগৱানৰ উত্তৰ কৰে ।

বহস্যবাদৰ প্ৰাচাৰ দেশসমূহৰ প্ৰধান ধৰ্মবোৰৰ স্বতাৰ মূলত এক পৰম সভাৰ সকলো পায়, তেওঁ

(1) দুৰ্বলসম্পন্ন লোক
(2) বহস্যবাদী
(3) সাধাৰণ লোক
(4) তত্ত্বাবেৰী

99. বহস্যবাদৰ প্ৰাচাৰ কৰিবলৈ হোৱা কী ?

(1) নিজে ভগৱানৰ নিচৰা হোৱা
(2) কেৱল কৰণাময় হোৱা
(3) প্ৰমীক হোৱা
(4) সঙ্গীতজ্ঞ হোৱা

100. বহস্যবাদৰ স্বতাৰ কেনেকুৱা ?

(1) তেওঁ কেৱল সৌন্দৰ্যৰ সাধক
(2) তেওঁ সৌন্দৰ্য আৰু শক্তিৰ প্ৰেমৰ সাধক
(3) তেওঁ কেৱল প্ৰাচাৰী
(4) তেওঁ কেৱল প্ৰাচাৰী অৱহাৰী

91. সৃষ্টিৰ পাতনিৰ ঠিক কোন সময়ত মানুহৰ উৎপত্তি হয়, সেই কথা

101. বহস্যবাদৰ উৎপত্তি ক'ত হয় ?

(1) প্ৰাচাৰ-পাচাত্য-উত্তৰতে
(2) ধৰ্মান্বানত
(3) কেৱল প্ৰাচাৰত
(4) কেৱল পাচাত্যত

92. তুলনামূলকভাৱে মানুহৰ উৎপত্তি হয় ?

(1) অন্যান্য প্ৰাণীৰ জন্মৰ সমসাময়িক ভাৱে
(2) অন্যান্য প্ৰাণীৰ জন্মৰ পিছত
(3) পৃথিবীৰ শ্ৰেণী মুগত
(4) অন্যান্য প্ৰাণীৰ জন্মৰ আগত

93. মানুহৰ আদি বাসস্থান কত আছিল, সেই বিষয়ে

102. উপনিষদ, ভাগবত, নাবদ ভজ্জস্তু আৰু শাপিল্য ভজ্জস্তুত বিহুৰ প্ৰতিষ্ঠনি শৰ্মা যায় ?

(1) বহস্যবাদী ভাৰতীয়াৰ
(2) পাচাত্যৰ বহস্যবাদৰ
(3) বহস্যম সুবৰ্ব
(4) প্ৰাচাৰ বহস্যবাদৰ

(1) সঠিক ক্ষিকান্ত উৎপন্নীত হ'ব পৰাই
(2) অন্যান্য চৰকাৰী থকা হৈছে
(3) সঠিক সিঙ্গান্ত উৎপন্নীত হ'ব পৰা গৈছে
(4) সকলো পত্তিৰ একমত

103. বহস্যবাদৰ কেইটা অৱহা বা কৰণ পৰিদৃষ্ট হয় ?

(1) দুটা
(2) কেইটাৰাটো
(3) এটা
(4) তিনিটা

94. আহাৰৰ ক্ষেত্ৰত মানুহ আদিতে আছিল

104. বহস্যবাদৰ প্ৰথম অৱহা হ'ল

(1) বিলীনতা
(2) বিৰহ
(3) সমকক্ষতা
(4) আৰৰ্থণ

(1) তৃতীয়োজী
(2) সৰভক্ষী
(3) মাসোহৰী
(4) তৃন-মাস-উত্তোজী

105. নিলিনী বালা দেৱীৰ কৰিবতাত কিছিৰ প্ৰতিষ্ঠনি শৰ্মা যায় ?

(1) ভগৱানৰ সন্দৃগ্ধবোৰে আৰহণ
(2) মৃতুৰ যোগেৰি ভগৱানৰ লগত মিলনৰ আৰুৰুৰ
(3) ভগৱানৰ সমতুল্য হোৱাৰ আৰাঞ্চকাৰ
(4) ভগৱানৰ পৰা বিজেবো

95. আদিম মানৱে প্ৰথমে অন্তৰকণে কি বস্তু ব্যৱহাৰ কৰিবিলৈ ?

106. লিঙ্ঘন দশ্তাৰ পৰিষ্কাত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ হোৱা কী ?

(1) বিশেষণ ব্যৱহাৰ
(2) অব্যৱৰ প্ৰযোগ
(3) খণ্ডকাৰৰ প্ৰযোগ
(4) উহু/লুণ শব্দ সংৰাপণ

(1) বাই

107. যদি কোনো এটা লিখিনি চুম্ব সম্পূৰ্ণ আৰু তাৰ পুৰুষত লিখি হয়, আৰু তাৰ প্ৰসংগৰ বাহিৰলৈ যোৱা নথয়, আবেগৰ আতিশ্যা নাথকে অথবা লিখিবলৈ সুন্দৰগতি হয়, সেইটো নিসন্দেহে হৈব -

(1) প্ৰতিবেদন
(2) খবৰৰ কাগজৰ প্ৰবক্ত
(3) বিজ্ঞাপন
(4) শ্বাকৰণত

(2) দলি, শিল-চূঁচাৰা আদি

108. সূঘণ্হণ কেতিয়া ? - এই প্ৰশ্নটোৰ ক্ৰিয়াপদ কোন কালত আছে ?

(1) ভাৰতীয় কালত
(2) চলিত বৰ্তমান কালত
(3) অতীত কালত
(4) বৰ্তমান কালত

(3) দলি

Gazibur Rahib 91600175353

(4) শিলগুটি

F
109. NCF 2005 (3.1.4) ৰ অনুমোদন অনুসৰি
বিদ্যালয়সমূহে প্রায় ক্ষেত্ৰতে পঠন-লিখনৰ
ওপৰত বেছি শুক্ৰত নিয়ে, বিশেষকৈ

Principles & Curriculum of language teaching...
Strategies, methods, approaches.

- (1) হিন্দী শিক্ষাত

- (2) আন শিল্পী ভাষা শিক্ষাত

- (3) ইংৰাজী শিক্ষাত

- (4) মাতৃভাষা শিক্ষাত

110. নাটক বা চিনেমাত অভিনেতাই যাক প্রতিশিঠিত
কৰে তাক কোৱা হয় -

- (1) ভাৰতীয় Poem, paragraph, stories

- (2) চৰিৰ

- (3) প্ৰযোজক

- (4) অভিনয়

111. যেতিয়া আপুনি সোধে 'আমাৰ লক্ষ্য কি ?' মই
এটা শব্দত উভৰ দিব পাৰোঁ, 'বিজয়' - এনে
থৰণৰ প্ৰশ্নক কোৱা হয় -

Assamese language educational terms...

- (1) আলংকাৰিক

- (2) উচ্চ শৈলীযুক্ত

- (3) সেঁৰবনাধক

- (4) ব্যাখ্যাধক

112. বেলৰ এজন সহযাত্ৰীৰ আসন থিৰিবিৰ কাহত
পৰিহেছে। তেওঁ থিৰিকিথন বক কৰি দিয়াটো
তুমি বিচৰা। তুমি তেওঁক কেনে থকে
অনুৰোধ কৰিবলৈ বিন্দুতা প্ৰকাশ পাৰ ?

Strategies, methods, approaches.

- (1) থিৰিকিথন বক কৰিবা লৈ

- (2) থিৰিকিথন বক কৰিব পাৰিবা লৈ

- (3) থিৰিকিথন বক কৰা

- (4) থিৰিকিথন বক কৰাচোন

113. তলৰ কথোপকথনাখনি পঢ়া

শিক্ষক : ইয়াৰ সলনি তুমি এখন গলুৰ কিতাপ

পঢ়িবা নেকি ?

ছাত্ৰ : হৰ চাৰ !

শিক্ষক : তেওঁতে তাকেই কৰা !

ইয়াত শিক্ষকে -

- (1) ভাষা-কাৰ্যক্রমত বিন্দুতাৰ সংযোগ
কৰিছু

- (2) ততকালে পঢ়া আৰম্ভ কৰিবলৈ কৈছে

- (3) ছাত্ৰৰ অনুৰোধত সমতি জনাইছে

- (4) বিকল্প ভাষা-কাৰ্যক্রমৰ পৰামৰ্শ দিছে

114. তলৰ কোনটো অবায় শব্দ ?

Gazlur
Rahman
916001708853

- (1) সূজন

Assamese grammar concept integration...

- (2) প্ৰতোক

- (3) তথাপি

- (4) পিছলা

115. 'পাৰি', 'পৰায়ায়', 'সজ্জবতৰ', আদি শব্দৰ প্ৰয়োগে
আচোকপাত কৰে -

- (1) আগত বহু শব্দৰ ওপৰত

Assamese language educational terms...

- (2) বাকগত ছিত্ৰিৰ ওপৰত

- (3) অৰ্থৰ ওপৰত

- (4) প্ৰসংগৰ ওপৰত

116. পিয়েনজনে পুৱা ১১ বজাত চিঠিখন দিলে।

চিঠিখন পিয়েনজনৰ দ্বাৰা ১১ বজাত দিয়া হৈল।

তলৰ কোনটো বিবৰৰ প্ৰতি ছাত্ৰৰ মনযোগ
আকৰ্ষণ কৰি ওপৰৰ বাকা দুটোৰ মাজত থকা
ডেদ দেখুৱাৰ পাৰি ?

- (1) দুয়োটা বাক্যত কৰ্তা আৰু কৰ্মৰ ভূমিকা

- (2) ক্রিয়াকলৱৰ পৰিবৰ্তন

- (3) আৰাৰা শব্দৰ প্ৰযোগ

- (4) শব্দৰ সজ্জাৰ অদল বদল

117. তলৰ কোনযোৰ শব্দই 'মনন শৈলী' (Cognitive
style) বুজায় ?

- (1) সৰ্বাঙ্গিক/বিন্দুবনাধক

Strategies, methods, approaches...

- (2) ব্যাখ্যাধক/আবেগিক

- (3) আবেগিক/অনুভূতিসম্পর্ক

- (4) কৰ্তা/কৰ্ম

118. ভাষা-শিক্ষা আৰু মূল্যায়নৰ ক্ষেত্ৰত
'প্ৰোফেলিভা' (Portfolio) শব্দই বুজায় -

- (1) শিকাকৰ প্ৰগতিৰ কলৰেখা দেখুওৱা দৰ্শ
কালৰ ভিতৰত কৰা কাম কৰাৰ সন্তুষ্টি

- (2) প্ৰতোক নিৰ্ধাৰিত সময় চক্ৰৰ অন্তত
শিক্ষকে ব্যায় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আচৰণৰ
অভিলেখ

- (3) সময়ে সময়ে কাগজে কলমে কৰা পৰীক্ষা

- (4) নিৰ্ধাৰিত সময় চক্ৰৰ শেষত কৰা মৌখিক
পৰীক্ষা

119. পঢ়াৰ সময়ৰ সাংকেতিক লিপিৰ সাৰোকাৰ
'decode' বুজিলৈ বুজায় -

Language educational terms...

- (1) বিশ্রাম কৰা আৰু বুজিপোৱা

- (2) এটা বিদেৱী ভাষা বুজি পোৱা

- (3) ICTত ব্যৱহাৰ কৰা এক প্ৰক্ৰিয়া

- (4) জটিল বাক্তা ডঙা

120. বজা১ : তোমাৰ মাৰা বৰ্তমান ঘৰ আহি পাইছে
নে ?

বজা২ : হয় !

শিকাকৰ কথন-এবন কৌশলৰ মূল্যায়নৰ ক্ষেত্ৰত
ওপৰত দিয়া কথোপোকথনত কাৰ নহৰ কটা
হাব পাৰে ?

Important others...

- (1) দুয়োটোৰে

Gazlur
Rahman
916001708853

- (2) কাৰো নহয়

- (3) প্ৰথম বজাৰ

- (4) দ্বিতীয় বজাৰ

নির্দেশ : প্রতিটো প্রশ্নৰ তলত দিয়া বিকল উত্তৰ বিলকৰ ভাজৰ পৰা অতি উপযুক্ত বিকলটো বাচি উলিয়াই তলত দিয়া প্ৰশ্নসূচৰ উত্তৰ কৰা ।

121. একটা শিক্ষানুষ্ঠানৰ ভিতৰত শিক্ষাগত সম্পদৰ ভাগ বটোৱা কৰা যোগাগত কৌশলক কোৱা হয় –
 (1) ডেলনেট
 (2) এবেনেট
 (3) ইন্টাৰনেট
 (4) ইন্ট্ৰনেট

122. “ভাৰ্তাৰেল বিলেলিটি” (virtual reality) হল –
 (1) **কম্পিউটাৰৰ মাধ্যমে দৃঢ়মান কৰিব পৰা এটা অগ্ৰগতি (advanced)** আহিল
 (2) দৃঢ়মান চিৎ থকা ফলক
 (3) টেলিলেন যোগে কৰা আলোচনা
 (4) দৃঢ়মান আলোচনা

123. শব্দৰ পচাঃগতনৰ এটা উদাহৰণ হল –
 (1) হিম + আলয় > হিমালয়
 (2) কথা + উপজ্ঞন > কথোপজ্ঞন
 (3) মহ < মহী
 (4) ইংৰাজী আৰম্ঘ্যৰ > অস আৰম্ঘি চকি

124. যুগ্মস্বৰ উদাহৰণ হল –
 (1) সময় আৰু জেৱাৰ
 (2) **নন-ননি, বাধা-কৃত**
 (3) মূৰি বিধ
 (4) জাতীয়তাৰণি

125. ভাষা আহৰণ হল –

- (1) **মানৱ মগজাৰ অভিনিহিত ক্ষমতাৰ ফ্রেডুকে মাতৃভাষা বা দ্বিতীয় ভাষা শিক্ষা**
 (2) মাতৃভাষা শিকন পৰিৱেশক পুনৰ উন্নীষ্ঠিত কৰা educational terms
 (3) প্ৰযোজনীয় শব্দমালা মুখ্য কৰা আৰু ব্যৱহাৰ কৰা
 (4) ব্যাকবণ্পৰ প্ৰগতীবৰ্ক বিশ্লেষণ, উপলক্ষি আৰু শব্দমালা মুখ্য কৰা

126. 2005 চনৰ NCFৰ মতে _____ শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য হল সাক্ষৰতাৰ জৰিয়তে অনুৰ্বেচন কৰিব আৰু জ্ঞান আহৰণৰ এটা শক্তিশালী আহিলা যোগান থকা ।

- (1) এটাৰ্ডভাৰা
 (2) শাস্ত্ৰীয়ভাৰা
 (3) **তিনিটাৰ্ডভাৰা**
 (4) দুটাৰ্ডভাৰা

127. খণ্ডালক্ষণীয় ক্রিয়াৰ উদাহৰণ হল –

- (1) ভাল শোৱা/সংজ্ঞে লোৱা
 (2) **চাই-চিতি/কুকুৰোৱা**
 (3) বাছ-আঞ্চন/গাড়ী ব্যোৱা ঠাই
 (4) ইংলৈন শিকালে চোৱা/কেবইকৈ চোৱা
128. বিষয়বস্তু-কেন্দ্ৰিক শিক্ষা-ব্যৱহাৰ হল সেইটো, যাত শিকল অভিজ্ঞতা সংগঠিত কৰা হয় –
 (1) **শিক্ষণীয় বিষয়বস্তুৰ লক্ষ্য বাবি**
 (2) শিক্ষাগত কলা-কৌশলৰ লক্ষ্য বাবি
 (3) ছাত্ৰৰ কঠিলৈ লক্ষ্য বাবি
 (4) শিক্ষকৰ বিষয়ৰ ওপৰত থকা দক্ষতালৈ লক্ষ্য বাবি

নির্দেশ : তলৰ পৰিচেছদটো ভালদৰে গো / পৰিচেছদৰ প্ৰেত (136ৰ পৰা 144টো) নটী প্ৰশ্ন আৰু প্রতিটো প্ৰশ্নৰ তলত চাৰিটাকৈ বিকল উত্তৰ দিয়া আছে / তাৰ পৰা অতি উপযুক্ত বিকল চিহ্নিত কৰি প্ৰশ্নবোৰ উত্তৰ কৰা ।

মূল্যবোধ

Gazibur Rahman
98301708853

নিৰ্মলৰ প্ৰশ্ন জড়িত নথাকে। আনন্দি দ্বাগু-আসজে এনে অৰ্পণ মূল্যবোধৰ কোনো ভাল-বেৱা বা উচ্চ-নকৰে, যেনে – ক্ষুধা, অজ্ঞতা, বেমাৰ-আজাৰ, অশান্তি আদি। এইবোৰ সেইবাবে মূল্যবোধ। গতিকে এনে অৰ্পণ মূল্যবোধৰ কোনো ভাল-বেৱা বা উচ্চ-নকৰে একেবাৰে নতুন বুলি কৰ নোৱাৰিক। ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰচীন শিক্ষা ব্যৱহাৰ আহিল মূল্যবোধ আধাৰিত। শিক্ষাৰ আন এক উদ্দেশ্য হৈছে মূল্যবোধৰ সৃষ্টি কৰা। সমাজত মানুছে মৰ্যাদা-সম্পত্তিৰে জীয়াই থাকিবলৈ হলে মূল্যবোধৰ সৃষ্টি আৰু বিকাশ অতি প্ৰযোজনীয়। মূল্যবোধৰ ধাৰণা মানুছৰ কৰ্ম আৰু চিঙাৰ সংগত ইমান গভীৰ আৰু বিস্তৃতভাৱে জড়িত হৈ আছে যে ইয়াৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱাটো খুবই কঠিন কাম। প্ৰথম অৰ্বহাত মূল্য শক্তিটো কেৱল অৰ্থনৈতিক উদ্দেশ্যতহে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। বহুল অৰ্থত চাৰলৈ গালে, মূল্য হৈছে কোনো ব্যৱহাৰ বা কাৰ্য যিয়ে বাক্তিৰ প্ৰযোজন বা ইচ্ছা পূৰণ কৰে। গতিকে, মূল্যাই সেইবোৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উন্মুক্তিযোগী যোগাযোগ কৰা হৈছে। আকৌ, মানুছে বহুতো ব্যৱহাৰ কৰিব কৰাৰে, যেনে

F (12) ASSAMESE

129. ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সামাজিক যোগাতা নিকপনৰ মাপকাঠি হল –
 (1) **ছাত্ৰৰ দক্ষতাৰ সাধাৰণ ধাৰণা**
 (2) ছাত্ৰী লাভ কৰা নথৰ-সূচী
 (3) **মূল্যায়নৰ সৃষ্টিত নীতিৰ প্ৰযোগ**
 (4) প্ৰশ্ন অনুৰোধ নথৰ বিতৰণ

130. ‘অৰ্বাচত’ শব্দত এই’ৰ ক্ষমতিলিপি হল –

- (1) অউ
 (2) ওউ
 (3) **ওই**
 (4) অই

131. পঁত্তে তথ্য আহৰণ কৌশলক কোৱা হয় –

- (1) সংক্ষেপ লিখন
 (2) অৰ্ববোধ
 (3) **টোকা লোৱা**
 (4) টোকা কৰা

132. ভাষাশিক্ষাৰ পাঠ্যক্রমত সংলাপ লিখন’ অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ প্ৰাথমিক উদ্দেশ্য হল –

- (1) কথোপকথন দক্ষতা বঢ়োৱা
 (2) **স্বজননীলতাক উৎসন্নি দিয়া**
 (3) লিখন দক্ষতা বঢ়োৱা
 (4) ব্যাকবণ্গত নিৰ্ভুলতা নিশ্চিত কৰা

133. যিথিনি শিকোৱা হয়, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অবিকল সেইথিনি নিশিকে, কাৰণ

- (1) শিক্ষকৰ সামাজিক-আৰ্থিক ভাৰ ছাত্ৰটকে ব্যৱহাৰ কৰেলৈ হৈবলৈ
 (2) ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিভিন্ন মাত্ৰাৰ যোগাতা আৰু বাক্তিৰ অধিকাবী হয় আৰু তেওঁলোক বেলেগ কৰেলৈ পটভূমিৰ পৰা আছে
 (3) শিক্ষক বা পিকাকৰে কোনো বিষয় সম্পূৰ্ণকৈ আয়ত্ব কৰিব নোৱাৰে
 (4) **অনানুষ্ঠানিক আলোচনাত ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে** বেছি মনযোগ দিয়ে

134. আৰঙ্গনি বাক্যাই প্ৰধান ধাৰণা ব্যক্ত কৰে –

- (1) **পৰিচ্ছন্দ**
 (2) কথোপকথনত

- (3) বচনাত
 (4) বক্তৃতাত

135. গঠনতত্ত্ব (Constructivism) হল এনে এটা সুব্রত (theory) যত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে

- (1) শিক্ষকৰ সহায় লাভ কৰে আৰু গৱেষণা কৰি নতুন সৃষ্টি উত্তীৰ্ণৰ কাৰণে বিভিন্ন মাধ্যমৰ ব্যৱহাৰ কৰে
 (2) **নিজৰ বৰীয়াকে শিক্ষাগত সহায় কৰা** অৰজন কৰে আৰু তাৰ পৰা হাতে কামে কৰি অভিজ্ঞতা লাভ কৰে
 (3) বহুতো বিস্মৃৎ দৃষ্টী অধ্যয়ন কৰি সৃষ্টিত শিক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়
 (4) ব্যৱহাৰত অভিজ্ঞতা আৰু তাৰ ওপৰত কৰা তিচাৰিৰ যোগে বিজ্ঞাগতিক উপলক্ষি আৰু ভাল লাভ কৰে

ASSAMESE (14)
 মানুছে শিক্ষণ আৰু সামাজিকীকৰণৰ যোগেদি আয়ত্ব কৰে। কিন্তু সম্পূৰ্ণ বেলেগ মত প্ৰকাশ কৰা দেখা যায়।

মনেকোৱা কৰে। তেওঁলোকে কোনো ধৰণৰ চিৰন্তন মূল্যবোধত বিশ্বাস কৰে। নকৰে। তেওঁলোকৰ মতে, মূল্যবোধৰ সৃষ্টি যেনেকৈ সমাজে কৰে তেলনেৰে পৰিৱৰ্তনৰ কৰে সমাজ। মূল্যবোধ হৈছে মানুছৰ জীৱনৰ কিছুমান নিশেকা-নীতি যিবোৰ মানুছৰ দৈহিক, মানসিক প্ৰকৃতি তথা সমাজৰ কল্যাণৰ বাবে হিতকৰ। সমাজত প্ৰচলিত ধৰণীয় বিশ্বাস, জীৱন দৰ্শন, বৈতিক আদৰ্শ, বাজেন্টিনক আদৰ্শ, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, দৈনন্দিন জীৱনৰ ক্ষয়ান্ত্ৰী – এই সকলোৰে মূল্যবোধৰ সামৰণীয়তা আছে। আকৌ, মূল্যবোধসমূহ কোনো ব্যক্তিয়ে জন্মতে আছে। ইয়াৰ নথৰ মানুছৰ দৰ্শনৰ বাবে হৈছে আহৰণৰ কৰা নাহি। প্ৰকৃততে মূল্যবোধক সামাজিক পৃষ্ঠোপৰ পৰাহে বিচাৰ কৰা হয়। সহজ অৰ্থত মূল্যবোধ হৈছে আমাৰ সামাজিক জীৱন সুভাৱে পৰিচালনা কৰিবৰ বাবে বা সামাজিক জীৱন নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ বাবে কিছুমান নীতি আৰ্দৰ – যিবোৰ

136. ভাৰতীয় শিক্ষা ব্যৱহাৰত মূল্যবোধৰ শিক্ষা

- (1) অৰচনা
 (2) আওপুৰণি
 (3) একেবাৰে নতুন
 (4) **নতুন নথ**

137. মূল্যবোধৰ ধাৰণা কিছিৰ লগত জড়িত ?

- (1) মানুছৰ চিঙাৰ লগত
 (2) মানুছৰ আৰ্থিক অৱস্থাৰ লগত
 (3) **মানুছৰ কৰ্ম আৰু তিচাৰিৰ লগত**
 (4) মানুছৰ কৰ্মৰ লগত

ASSAMESE

(15)

F

138. মূল্য হচ্ছে মানসূহৰ প্ৰযোজন পূৰণ কৰিব পৰা –
 (1) কোনো কাৰ্য
 (2) **কোনো বন্ধন, অৱশ্য বা কাৰ্য**
 (3) টকা পইচা
 (4) কোনো বন্ধন

139. বাঞ্ছিব প্ৰযোজন পূৰণ কৰিব পৰা সকলোবোৰ
বন্ধন বা কাৰ্যই প্ৰকৃত অৰ্থত

- (1) **মূল্যায়িন বুলিৰ দোৱাৰি**
 (2) বাঞ্ছিত নহয়
 (3) মূল্যাবল নহয়
 (4) মূল্যাবল

140. মূল্যবোধৰ প্ৰকৃত অৰ্থ হৈছে –

- (1) কিছুমান সামাজিক আদৰ্শ
 (2) সামাজিকীকৰণ
 (3) **কিছুমান সামাজিক নীতি আৰু আদৰ্শ**
 (4) কিছুমান সামাজিক নীতি

141. মানুহে মূল্যবোধৰ ধাৰণা কেনেকৈ আহৰণ
কৰে ?
 (1) জন্মগতভাৱে
 (2) ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ জৰিয়তে
 (3) **সামাজিক পৰিবেশৰ প্ৰেৰণাত**
 (4) শিক্ষা বাৰষাৰ যোগেৰি

142. এই পাঠত কেনে থৰণৰ দাখলিকৰ মত ডাঙি
ধাৰা হৈছে ?
 (1) **আদৰ্শবাদী, প্ৰকৃতিবাদী আৰু প্ৰযোগবাদী**
 (2) সমাজবাদী
 (3) আদৰ্শবাদী
 (4) প্ৰযোগবাদী

143. সত্যম, শিৰীষ আৰু সুন্দৰমাক চিৰঙল মূল্যবোধ
বুলি কোৱা হৈছে, কাৰণ
 (1) **এইবোৰৰ কোনো পৰিবৰ্তন নহয়**
 (2) এইবোৰ বৰ্তমান আবিষ্কাৰ কৰা হৈছে
 (3) এইবোৰ সমাজতে আছে
 (4) এইবোৰ কথা দাখলিকসকলে কৈছে

144. প্ৰযোগবাদী দাখলিকসকলৰ মতে মূল্যবোধ
 (1) চিৰঙল বুলিৰ দোৱাৰি
 (2) পৰিবৰ্তিত নহয়
 (3) **বন্ধনবাদী জগতখনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল**
 (4) চিৰঙল

ASSAMESE

(17)

যে ভাৰতীয় ছীড়া প্ৰাধিকৰণৰ তৰফৰ পৰা
পূৰ্বোৰত এনেদৰে থলুৱা খেলসমূহ পুৰুষকাৰৰ বাবে
প্ৰচেষ্টা চলালো সেই প্ৰচেষ্টা এৰাৰে থমকি বয়।
ইণ্ডিজেলাই গোমছৰ সৈতে সম্পৰ্ক বৰা ঢোপ খেলৰ
সৈতে বৰপেটা অঞ্চলৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত যেন্না অনা
খেলৰ অনেক মিল পোৱা যায়। যেন্না অনা খেল
সাধাৰণতে শীতকালত অনুষ্ঠিত হৈছিল।

147. নাওমেল আৰু মালমুঁজ কেন সময়ত অনুষ্ঠিত
কৰা হৈছিল ?
 (1) বাজ অভিযেকৰ সময়ত
 (2) শেভিলিয়ন নিৰ্মান হোৱাৰ শিষ্টত
 (3) ব্ৰহ্মপুত্ৰ পদাৰ্থ কমিলো
 (4) **বিহুৰ সময়ত**

148. পুৰানি আওঁগন্দু খেলক কিছুৰ লগত তুলনা

- কৰিব পাৰি ?
 (1) বেঁটলিঙুৰ লগত
 (2) বুনিয়া হাউ খেলৰ লগত
 (3) **কাৰাভিৰ লগত**
 (4) টাংগুটিৰ লগত

149. বৰ্গদেউ কন্দসিংহৰ দিনত কিছে সৰ্বাধিক
পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰিছিল ?

- (1) **খেল-ধোলালিয়ে**

- (2) লুণপ্ৰায় ক্ৰীড়াই

- (3) ভলতিয়াই

- (4) মঞ্চ-নিৰ্মাণে

150. ব্ৰিটিছৰ আমোলত দেকেৰিপাৰ অঞ্চলত কি
খেলৰ সমাৰোহ অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

- (1) **ঢোপ খেলৰ**

- (2) এধিৰ জনপ্ৰিয় খেলৰ

- (3) হিলা খেলৰ

- (4) জৰুৰ ঘানা খেলৰ

146. আহোম যুগত কি উপলক্ষে এসওহ জোৰা
খেল যোমালিৰ আয়োজন কৰা হৈছিল ?

- (1) বাজ পৰিয়ালত পুত্ৰৰ জন্ম

- (2) **বাজ অভিযেক আৰু বাজ পৰিয়ালত
পুত্ৰৰ জন্ম**

- (3) ছীড়া সমাৰোহ

- (4) বাজ অভিযেক

পৰিচ্ছেদটোৱ প্ৰেত (145 ৰ পৰা 150লৈ) ছাড়া প্ৰশ্ন
অৰু প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ ভেলত চাৰিটাকৈ বিকল উভৰ
দিয়া আছে। তাৰ পৰা অতি উগ্রযুক্ত বিকল উভৰ
নিৰ্বাচন কৰি প্ৰশ্নসমূহৰ উভৰ কৰা।

অসমৰ পূৰণি খেল-ধোলালি

আহোম যুগত ছীড়াই সৰ্বাধিক পৃষ্ঠপোষকতা
পাইছিল বৰ্গদেউ কন্দসিংহৰ দিনত। আহোম বাজাৰ
বিভিন্ন অঞ্চলত পুৰুৰী খানি জলতীতাৰ প্ৰতি
(সৌতোৰ আদি) জনসাধাৰণক আকৃষ্ট কৰিছিল।
অৱশ্যে তেওঁত পেডিলিয়ন সন্দৃঢ় মঞ্চ নিৰ্মাণ কৰিও
খেলৰ প্ৰতি থকা তেওঁৰ মোহ প্ৰকাশ কৰিছিল। তেওঁ
১৫-১৬ হাতৰ শালকাটৰ খুটাৰে নিৰ্মাণ কৰিছিল এই
মঞ্চ। আহোম যুগত কেৰাবিহো খেল এতিয়া
লুণপ্ৰায়। এইমিনিতে উল্লেখ কৰাটো উচিত হ'ব যে
আহোম যুগত কোনো বাজাৰ অভিযেক হলে অৱৰা
বাজপৰিয়ালত পুত্ৰ আদিৰ জন্ম হলে প্ৰায় এসওহ
জুৰি বিভিন্ন খেলৰ আয়োজন কৰিছিল। ই বৰ্তমান
ছীড়া সমাৰোহৰ লেখীয়া আছিল।

এতিয়া আহোম বিহুৰ সময়ে। বিহুৰ সময়ত
নে, পুৰুৰী আদিত নাওমেল অনুষ্ঠিত হৈছিল।

পুৰুৰী শব্দ আৰু আৰু বৰাবৰ পৰা পুৰুৰী
পুৰুৰীৰ দুয়োপাৰে অসংখ্য খেল জনসাধাৰণৰ
মাজত প্ৰচলিত আছিল। এই খেলসমূহৰ অন্যতম
হল – হাউ খেল, জোপ খেল, টাংগুটি, খিলা খেল,
লুকা-ভাকু, বুনিয়া হাউ, কড়ি খেল ইত্যাদি।

হাউগন্দু খেলক বৰ্তমান কাবাতীৰ আদিকৰণ বুলিব
পাৰোঁ। হাউগন্দুক কৰ্ণাটকত হেন্দুগন্দু, কেৰালাত
বৰতি কলি, পঞ্জাৰত জৰুৰ ঘানা হিচাপে জনা যায়।

এই সময়ৰ আন এধিৰ প্ৰিয় খেল হল – ঢোপ। তিনিই বাজপৰ
শেষছেৱাত তেজপুৰৰ পৰা আঠ কিলোমিটাৰ দুৰৱ
মদ্ধীৰ দেকেৰিপাৰ নামৰ দৃহৎ বাকৰি এখনত এইবিধ
খেলৰ সমাৰোহ অনুষ্ঠিত হৈছিল। পিছত
কোৰকাৰাৰ বিনোদ ব্ৰহ্ম নামৰ এগৰাকী খেলুৱৈয়ে
এইবিধ খেল জনপ্ৰিয় কৰি তোলাৰ বাবে প্ৰয়াস
কৰিলো ই সফল নহল। আমাৰ থলুৱা খেলবিলাক
একত্ৰিত কৰি ইয়াক জলমানসত প্ৰাতঃষ্ঠিত কৰাৰ বাবে
১৯৮৯ চনত অৱশ্যে প্ৰচেষ্টা আৰম্ভ কৰিছিল ভাৰত

স্বৰক্ষণ তৰফৰ পৰা। ভাৰতীয় ছীড়া প্ৰাধিকৰণ
অথবা ছাইৰ তৰফৰ পৰা শিৰসাগৰৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত